

نشریه روزانه بیست و نهمین
نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران
شماره ۱۶۰۱ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

همه چیز درباره نمایشگاه بیست و نهم کتاب تهران

ضيافت بزرگ کتاب‌ها در شهر آفتاب

روایتی از علاقه مقام معظم رهبری به کتاب و ادبیات

عاشق کتاب، هادی مطالعه

اذان را نمی شنیدیم. خیلی نزدیک بود و صدا خیلی شدید داخل قرائت خانه می آمد و ظهر می گذشت. بعد از مدتی می فهمیدم که ظهر شده است.» (من و کتاب ص ۱۸)

بهبودی در کتاب شرح اسم نوشته که ایشان «قدر کتاب خانه آستان قدس رضوی را خوب می دانست؛ هم به دلیل وفور منابع و هم کرایه نکردن کتاب ها، که روزی یک ریال برای آن کنار می گذاشت. «بینوایان» (اثر ویکتور هوگو) را در همین کتاب خانه خواند.» (ص ۶۹)

در این کتاب خانه اتفاق جالبی هم رخ می داد، خوانندگان کتاب های رمان، وقتی کتابی را می خواندند، در حاشیه آن از کتاب های دیگری که خوانده بودند تعریف می کردند، در واقع این مخاطبان دیگران را راهنمایی می کردند تا رمان های دیگری را که آن ها دوست داشته اند بخوانند. مقام معظم رهبری هم کتاب ها و رمان هایی را که دوست داشتند با همین شیوه به سایر کسانی معرفی می کردند که مشتری پر و پا قرص این کتاب خانه بودند. ایشان در آن ایام در حاشیه رمان هایی که می خواندند با خط خوشی که داشتند، آثار مهم نویسندگان دیگر را معرفی می کردند. حضرت آیت الله خامنه ای در مورد این شیوه معرفی کتاب در آن زمان فرموده اند: «شاید الآن در حواشی آن ها اگر بریده نشده باشد، پاک نشده باشد، خط من در اغلب این ها باشد.» (شرح اسم ص ۶۹)

ایشان در آن ایام رمان های بسیاری را خواندند

«هیچ بیانی نمی تواند تاریخ را مثل داستان و قصه بیان کند. وقتی درباره تاریخ پا زبان غیر هنری حرف می زنیم، مثل این است که از فاصله ده هزار پای زمین، از شهری عکس برمی داریم. طبیعتاً ابعاد شهر و خیابان های اصلی شهر هم پیدا است، اما در آنجا آدم ها چه کار می کنند؟ خوبند؟ بدند؟ فقیرند؟ غنی اند؟ راحت اند؟ خوابند؟ دعوا می کنند؟ می رقصند؟ اصلاً هیچ چیزی معلوم نیست، تاریخ از آن بالا از ده هزار پای شهری را عکس برداری می کند و به ما نشان می دهد، یک وقت هست که شما وارد شهر می شوید، البته همه کوچه های شهر را نمی توانید ببینید، اما دو سه کوچه شهر یا خیابان شهر را می روید، با افرادی حرف می زنید و از خانه ها عکس برمی دارید؛ از اتاق ها، از اسباب بازی بچه ها، از بوسیدن یک فرزند توسط مادرش ... همه این ها را ترسیم می کند و در یک عکس، جلوی ما می گذارید. البته یک کوچه است، خیابان است، همه شهر نیست، اما می شود آن را تعمیم داد ... این زبان هنر از تاریخ است؛ قصه این است.» (من و کتاب ص ۶۴ و ۶۵)

نعمتی بود.» (شرح اسم ص ۶۸)

این کتابخانه که هدایت الله بهبودی مؤلف کتاب شرح اسم از آن به عنوان نعمت نام می برد، کتابخانه ای با مخازن قابل توجه بود که تقریباً همه جور کتاب و رمانی در آن پیدا می شد و طلبه ای جوان آن سال های مشهد اوقات بسیاری را در دل آن می گذراند. انس با کتاب و علاقه به دنیای کتاب در وجود ایشان به حدی بود که وقتی به کتاب خانه آستان قدس رضوی می رفتند، غرق در مطالعه می شدند؛ «گاهی روزها به آنجا می رفتم و مشغول مطالعه می شدم. صدای اذان با بلندگو پخش می شد. به قدری غرق در مطالعه بودم که صدای

این فراز از بیانات رهبر معظم انقلاب نشان دهنده عمق نگاه عالی ترین مقام نظام جمهوری اسلامی ایران به دنیای ادبیات و کتاب است، نگاهی که از سال های نوجوانی شکل گرفته از همان زمان که کتاب های کتابخانه پدر بزرگوارشان در پیچه ای برای آشنایی ایشان با دنیای کتاب شد و تا امروز امتداد یافت؛ «کتابخانه پدر، کتاب های زیادی داشت و سید علی نوجوان از آن ها بهره درسی می برد، اما از رمان، عنوانی در آن پیدا نمی شد. نزدیک خانه اش، کتاب فروشی کوچکی بود که این جور آثار را از آن کرایه می کرد، می خواند و پس می داد. کتابخانه ای استان قدس هم

کتاب و کتاب خوانی از نگاه رهبر معظم انقلاب

هنری، تصویری، تلویزیونی، سینمایی از این قبیل چیزها، خیلی اعتقاد دارم؛ اما کتاب نقش مخصوصی دارد. جای کتاب را هیچ چیزی پر نمی کند. کتاب را باید ترویج کرد ... مردم باید به کتاب خوانی عادت کنند و کتاب وارد زندگی بشود.

چندی پیش من دیدم که همین تلویزیون با بعضی از جوانان مصاحبه کرده و پرسیده بود که آقا! شما کتاب می خوانید؟ پاسخ داده بودند که نه اصلاً کتاب را جزو ضروریات زندگی نمی دانند!

مجبورید اهمیت بدهید

اگر از این جهت هم حساب کنید که امروز این ملت، ملت است که در دنیا دچار ستم های ناشی از اعمال غرض قدرت های استکباری جهان است، پس باید از خودش دفاع کند، کدام دفاع ملی است که در درجه اول متکی به فرهنگ و آموزش و بینش و دانش نباشد؟ پس باز هم به «کتاب» برمی گردیم؛ یعنی شما از هر طرف که بچرخید مجبورید به کتاب اهمیت بدهید. من تعجب می کنم که چرا ما به عنوان دولت جمهوری اسلامی، آن مقداری که به کتاب اهمیت می دهیم، ده برابر آن را اهمیت نمی دهیم؟

راه میان بر

همه اطراف ما را خبرهای تازه پر کرده است، این قدر معلومات، این قدر معارف در همه زمینه ها؛ چه طور حاضر نیستیم سرک بکشیم و نگاهی بکنیم و ببینیم چه خبر است و در این دنیای معارف چه می گذرد؟ راهش این است که کتاب بخوانیم. هر کس که کتاب بخواند، از بخشی از معارف موجود عالم، از خبرهایی که در دنیا هست، از چیزهایی که بوده است، حتی از آنچه در همه زمینه ها خواهد بود، مطلع خواهد شد؛ بنابراین بایستی کتاب خوانی را برای خودمان عادت قرار بدهیم.

جای کتاب را هیچ چیز پر نمی کند

کتاب، مقوله بسیار مهمی است. البته من به کارهای

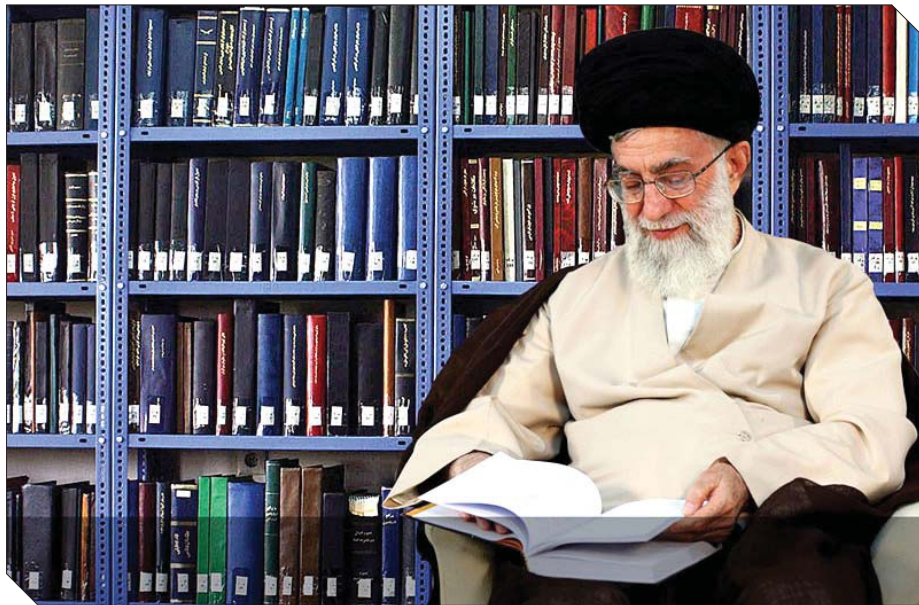
کتاب و کتاب خوانی یکی از دغدغه های همیشگی حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب بوده و هست. ایشان از زمان نوجوانی و جوانی تا امروز همیشه به کتاب و کتاب خوانی عشق ورزیده اند و تلاش کرده اند تا فواید مطالعه و انس با کتاب را در دیدار با مردم و مسئولان گوشزد کنند. در ادامه فرازهایی از بیانات ایشان را درباره ی کتاب و کتاب خوانی می خوانیم که از کتاب «من و کتاب» گلچین شده است. «من و کتاب» را که نشر سوره منتشر کرده، دربرگیرنده بیانات رهبر معظم انقلاب درباره کتاب و کتاب خوانی، کتاب هایی که خوانده اند، خاطراتشان از کتاب خوانی در ایام نوجوانی و جوانی و ... است.

خسارت بزرگ

کتاب، دروازه ای به سوی جهان گسترده دانش و معرفت است و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است ... کسی که با این دنیای زیبا و زندگی بخش، دنیای کتاب، ارتباط ندارد، بی شک از مهم ترین دست آورد انسانی و نیز از بیشترین معارف الهی و بشری محروم است. برای یک ملت، خسارتی بزرگ است که افراد آن با کتاب سروکار نداشته باشند؛ و برای یک فرد، توفیق عظیمی است که با کتاب مأنوس و همواره در حال بهره گیری از آن، یعنی آموختن چیزهای تازه باشد ...

در عالم رمان نویسی... کتاب جامعه‌شناسی است، کتاب تاریخی است، کتاب انتقادی است، کتاب الهی است، کتاب محبت و عاطفه و عشق است.» (شرح اسم ص ۷۰)

با ورود به آموزش‌های فقهی در پایان دوره سطح و ابتدای درس خارج، از شدت مطالعه و گرایش ایشان به رمان کاسته می‌شود، اما طبق نوشته بهبودی قطع نمی‌شود، در آن دوره که شاید پنج سالی به درازا کشیده است، «کمتر زمانی بوده اسم آورده بشود و ایشان نخوانده باشند.» ایشان در مصاحبه‌ای با مرکز اسناد انقلاب اسلامی گفته‌اند که تعداد رمان‌هایی که در مشهد و پیش از حرکت به سمت قم خوانده‌اند بیش از هزار عنوان کتاب بوده است. در کنار علاقه به رمان و داستان ایشان از دوران نوجوانی ذوق شاعرانه داشته‌اند و در جوانی هم اشعار بسیار زیبایی می‌سروده‌اند، همین علاقه به شعر باعث می‌شود تا رهبر معظم انقلاب در محافل ادبی مشهد وارد شوند و با ذوق ادبی و توان بالایی که در نقد اشعار داشته‌اند به یکی از چهره‌های جوان و صاحب‌ذوق و بادانش این محافل تبدیل شوند. این علاقه به مطالعه و ادبیات و هنر همچنان در وجود ایشان باقی مانده و با وجود سختی‌های فراوانی که در دوران مبارزه کشیده‌اند و بعدها مناصب مهم حکومتی که پس از پیروزی انقلاب داشته‌اند، همچنان مطالعه کتاب و انس با دنیای فرهنگ و هنر را رها نکرده‌اند

چون «جنگ و صلح» نوشته تولستوی، «بینوایان» نوشته هوگو، «ژان کریستف» اثر رومن رولان، «دن آرام» اثر شولوخوف، «کمدی الهی» اثر دانته و... از جمله این کتاب‌ها بودند. ایشان برخی از این کتاب‌ها را بعدها برای بار دوم هم خواندند، مثل «بینوایان» شاهکار نویسنده نامدار فرانسوی ویکتور هوگو. ایشان درباره این رمان گفته‌اند: «بینوایان یک معجزه است

و درجایی فرموده‌اند که در آن زمان معمولاً رمانی نبود که نام‌برده شود و من نخوانده باشم. باین حال اما آرام سمت و سوی رمان خوانی ایشان آن‌طور که مؤلف «شرح اسم» می‌نویسد، به سمت شناخت و جست‌وجوی انسان‌ها، تمدن‌ها، فرهنگ‌ها و مناسبات نهفته در این داستان‌ها رفت و به‌سوی رمان‌هایی که زمینه‌ی تاریخی داشتند کشیده شد. کتاب‌هایی

مولفان از نگاه مقام معظم رهبری

یکی از آقایانی که در صدا و سیما گاهی صحبت می‌کند و مصاحبه‌های خوب و صحبت‌های خوبی دارد - من گاهی گوش کرده‌ام - اصلاً شوخی نمی‌کند؛ اما تعبیرات و کیفیت بیانش طوری است که انسان گاهی بی‌اختیار لبخند به لب می‌آورد؛ این‌طور خوب است. طنز فاخر و برجسته، یکی از هنرهایست. طنز، هنر خیلی بزرگی است. بنده با مرحوم صابری شوخی می‌کردم و می‌گفتم «طنازها!» «طنازهای واقعی را تقویت کنید، پرورش دهید و کمک کنید تا طنز بیاورند. طنز، یعنی مطلب مهم جدی که باز بیان شوخی بیان می‌شود؛ محتوا و معنایی در آن هست، منتها به زبان شوخی. | بیانات در دیدار مسئولان سازمان صدا و سیما ۱۳۸۳/۱۱/۹

مهدی اخوان ثالث

در عرصه‌ی شعر نو، مرحوم اخوان که قطعاً بهترین شاعر نیمایی زمان خودش بود و به نظر من از همه‌ی اقرانش قوی‌تر، مسلط‌تر و لفظ و معنای شسته رفته و بهتری داشت، در یک گوشه‌ای زندگی می‌کرد؛ کسی از او خبری نداشت، کسی او را نمی‌شناخت، جز یک عده خواص؛ در حال عزلت و انزوا. یعنی وضع عرضی شعر این بود. طبیعی بود که وقتی بزرگان شعر این جور منزوی و در عزلت و در خمول زندگی کنند، جوان‌ها خیلی رشد پیدا نمی‌کنند؛ این چیز قهری است. | بیانات در دیدار جمعی از شعرا ۱۳۸۷/۵/۲۵

عنوان یک کتاب زنده‌ی علمی مطرح است و در شؤون مختلف به عنوان یک چهره‌ی برجسته‌ی تاریخ بشر، در همه‌ی صحنه‌های علمی دنیا در این هزار سال مطرح بوده و هنوز هم مطرح است و بعضی کارها در تاریخچه‌ی علم به نام او ثبت شده، یک عالم دینی هم بوده است. محمدن و زکریای رازی و ابوریحان بیرونی و دیگر علما و دانشمندان و متفکران و مکتشفان و مخترعان دنیای اسلام نیز همین‌طور بوده‌اند. این، وضع کشور ما و دنیای اسلام بود. | بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان و طلاب ۱۳۶۸/۰۹/۲۹

احمد آرام

مرحوم احمد آرام یکی از پیشروان و چهره‌ی دستان فن ترجمه در کشور ما است و حق عظیم او در ارائه‌ی ترجمه‌ی متقن و امین، ستودنی است. فراتر از همه، ایمان عمیق و معرفت روشن آن مرحوم به مبانی دین مبین و انس و ارادت او به قرآن کریم و آثار پیشوایان معصوم (علیهم‌السلام) و صفا و وارستگی و رفتار مؤمنانه‌ی است که به‌همه‌ی خدمات علمی و فرهنگی، روح و معنویت می‌بخشد و آن را ماندگار و مبارک می‌سازد. | پیام تسلیت به دکتر حداد عادل به مناسبت درگذشت جناب آقای احمد آرام ۱۳۷۷/۰۱/۱۸

کیومرث صابری فومنی

شادی کردن و شادی دادن به مردم، به معنای لودگی نیست.

مقام معظم رهبری به مناسبت‌های گوناگون با توجه به شناخت عمیقی که از آثار نویسندگان، شاعران، مولفان و مترجمان کشورمان دارند، درباره‌ی آثار و منش بسیاری از آن‌ها سخن گفته‌اند. در ادامه نظر ایشان درباره‌ی پنج چهره از پنج حوزه‌ی مختلف را به نقل پایگاه حفظ و نشر آثار ایشان می‌خوانیم

شهید مطهری

لازم است جوانان، مخصوصاً آن‌هایی که با معرفت و دانش سروکار دارند مثل روحانیون، معلمین، دانشجویان و نویسندگان با آثار شهید مطهری ارتباط نزدیک برقرار کنند و کتاب‌های آن بزرگوار را بخوانند. این کتابها حقیقتاً بینش و سیاهی و در موارد بسیار، بینش نوینی به خواننده‌ی خود می‌بخشد. امیدواریم خداوند متعال، فضل و رحمت خود را بر این روح مطهر نازل فرماید و جامعه‌ی ما را قادران او کند و راه تحقیق و تفحص و نوآوری و فهم بیش از پیش را، در زمینه‌ی معارف بشری و اسلامی، برای جامعه‌ی ما هموار فرماید.

ابوریحان بیرونی

در کشور ما، هزار سال علم و دین در کنار یکدیگر بودند. علما و پزشکان و منجمان و ریاضی‌دان‌های بزرگ تاریخ ما - آن کسانی که امروز نام‌شان و اکتشافات‌شان هنوز در دنیا مطرح است - جزو علمای بالله و صاحبان دین و متفکران دینی بودند. ابن سینایی که هنوز کتاب طب او در دنیا به

آیت‌الله جوادی آملی در بازدید از نمایشگاه کتاب گفت: برپایی جلسات نقد کتاب نقش مهمی در آگاهی بخشی دارد و در این حوزه تلاش‌های بسیاری باید صورت گیرد. به گزارش ستاد خبری بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، آیت‌الله جوادی آملی در نخستین روز برگزاری نمایشگاه کتاب تهران (چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت) با سید عباس صالحی معاون امور فرهنگی و رئیس نمایشگاه کتاب

تهران دیدار کرد. آیت‌الله جوادی آملی در این دیدار ضمن تبریک به مناسبت برگزاری بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران گفت: از زحمات معاونت امور فرهنگی و شهرداری تهران در برپایی این مکان تشکر می‌کنم و برگزاری این نمایشگاه را به اهالی علم و دانش تبریک عرض می‌کنم. ایشان افزود: همچنین بهار کتاب را به نویسندگان، ناشران و مترجمان تبریک می‌گویم و امیدوارم در سال جاری با لطف

خداوند نشر ما بیش از پیش موفق باشد. آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به اهمیت علم و فرهنگ در جامعه عنوان کرد: علم و فرهنگ وقتی در کشوری وارد می‌شود، فضا را برای گسترش دیگر شاخه‌ها ایجاد می‌کند. به عبارت دیگر وقتی آمد ظرفیت مظروف را افزایش می‌دهد و جهان‌بینی انسان‌های آن جامعه را گسترش می‌دهد. از همین طریق است که مبادله میان فرهنگ‌ها اتفاق می‌افتد و این موضوع از اهمیت بالایی برخوردار است. آیت‌الله جوادی آملی در بخشی دیگر از صحبت‌های خود

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حضور رئیس‌جمهور افتتاح شد

فضای پسابرجام با کتاب به سرمنزل مقصود می‌رسد

بهار کتاب همراه با اردیبهشت تهران از راه رسید تا بار دیگر اهالی فرهنگ دور هم جمع شوند و از کتاب و کتابت سخن بگویند. میراث پر بار و ماندگار انسانی که تمدن‌های بزرگی بر اساس آن بنا شده است. به همین خاطر برای مراسم افتتاحیه نمایشگاه کتاب که به حق می‌توان آن را مهم‌ترین اتفاق فرهنگی کشور قلمداد کرد بار دیگر حسن روحانی، بالاترین مقام اجرایی کشور راهی نمایشگاه شد تا درباره کتاب و صنعت نشر سخن بگوید.

«فضای پسابرجام با کتاب، تفکر و تأمل به سرانجام نهایی می‌رسد و فرهنگ در رأس امور قرار دارد و هرچقدر که به سمت کتاب حرکت کرده و آن را ترویج و تقویت کنیم به نفع خودمان و نسل‌های آینده خواهد بود».

حسن روحانی رئیس‌جمهور، به سنت دو سال گذشته، صبح دیروز راهی شهر آفتاب شد تا در مراسم افتتاحیه این رویداد مهم فرهنگی حضور پیدا کند؛ مراسمی که در آن رئیس‌جمهور تدبیر و امید، توجه عمومی به اقتصاد فرهنگ را ضروری برشمرد و گفت که فرهنگ نش و صنایع وابسته، بازار خلاق و نیروی محرکه تولید و اقتصاد است. دکتر روحانی، نمایشگاه بین‌المللی کتاب را مکان مناسبی برای تعامل و تبادل فکری و فرهنگی دانست و گفت: احداث مجموعه آبرومند نمایشگاهی در تهران، پاسخ به نیازی مهم برای تعامل و گفت‌وگوی داخلی و خارجی است و از این‌که این نمایشگاه

امروز افتتاح شد بسیار خرسندیم و از شهردار تهران و شورای شهر تهران و همه مسئولان و دست‌اندرکاران که این بنای بسیار بزرگ، به‌یادماندنی و زیبا را برای برگزاری نمایشگاه‌های مختلف به وجود آوردند تشکر می‌کنیم.

رئیس‌جمهوری با اشاره به این‌که امروز در دنیا شهرهایی وجود دارند که معروفیت و آوازه آنها به خاطر مراکز علمی و دانشگاهی موجود در آن شهرهاست، خاطرنشان کرد: «در جهان شهرهایی وجود دارند که مرکز فرهنگی موجود در آن برای ملت آن کشور و ملت‌های منطقه و گاهی جهان شناخته شده است و این گونه شهرها با فرهنگ شناخته می‌شوند».

دکتر روحانی با تأکید بر اینکه فرهنگ، نشر و صنایع وابسته، بازار خلاق و نیروی محرکه تولید و اقتصاد است، اظهار داشت: «گاهی چنین تصور می‌شود که اقتصاد فقط به صنعت، کشاورزی و بنگاه‌های مختلف اقتصادی اختصاص دارد در حالی که فرهنگ و صنایع مربوط به آن یک بازار خلاق است و می‌تواند بازار اقتصادی مهمی برای کشور محسوب شود». دکتر روحانی با اشاره به مشاغل مختلفی که کتاب به دنبال خود می‌آورد، اظهار داشت: «نه تنها کتاب، بلکه همه بخش‌های فرهنگی به دنبال خود صنایع و اشتغال فراوانی به وجود می‌آورند و فرهنگ و هنر می‌تواند خلاق بوده، اشتغال ایجاد کرده و تولید را به حرکت درآورد لذا باید اقتصاد فرهنگ را مورد توجه ویژه قرار دهیم».

رئیس‌جمهوری افزود: «چنین تصور می‌شود که اقتصاد بخش پولدار کشور است و فرهنگ به مثابه بخشی ناتوان برای دریافت کمک به سمت اقتصاد دست‌دراز می‌کند در حالی که فرهنگ می‌تواند سازنده اقتصاد و خلاق باشد».

دکتر روحانی کتاب را قدرت بزرگ بین‌المللی ملت ایران دانست و اظهار داشت: «انس با کتاب قدرت ملی ما را در صحنه جهانی ارتقا خواهد داد و امروز ملت‌های بزرگ جهان، ملت ایران را با اشعار سعدی، حافظ و سایر شعرا، علما، نویسندگان و فیلسوفان بزرگ ایران

می‌شناسند». رئیس‌جمهوری با اشاره به تعبیر امیرالمؤمنین (ع) مبنی بر این‌که کتاب به ما آرامش می‌دهد و آرامش نیز موجب آسایش ماست، گفت: «کتاب آرام‌کننده دل‌هاست و ملتی که با کتاب انس دارد از قدرت تحلیل بالایی برخوردار است».

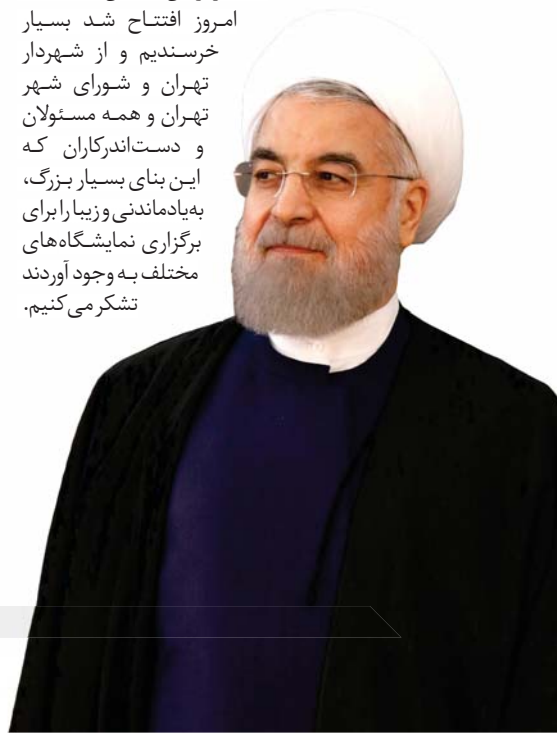
دکتر روحانی اضافه کرد: «ملتی که با کتاب آشنایی بیشتری دارد، تعمق، تأمل و تفکر بیشتری در مسائل گوناگون دارد و کتاب به ما قدرت و توانمندی می‌دهد که دنیا و حوادث آن را بهتر بشناسیم».

رئیس‌جمهوری با اشاره به این‌که همه کسانی که دست‌اندرکار دنیای کتاب هستند، عمدتاً به دنبال دریافت پول از ما نیستند بلکه خواهان آزادی و امنیت هستند، گفت: «دیروز مقام معظم‌رهبری در بیانات خود اعلام کردند به سینه کسی که انتقاد می‌کند مشت نکوبید لذا نقاد دلسوز را که یک نعمت است، نباید گرفتار کرد و البته به پوشش نقد هم نباید تهمت زد، دروغ گفت و به دنبال تخریب و تضعیف قدرت ملی بود».

دکتر روحانی اضافه کرد: «نباید کتاب، نوشتار و شعر کسی در سخن‌های مختلف گرفتار شود و این موضوع را بارها در دولت و به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرده‌ام که باید امور مربوط به این حوزه به صاحب‌نظران واگذار شود. این‌که کتاب خوب یا بد است یا قابل نشر هست یا نیست باید به انجمن نویسندگان و ناشران واگذار شود و بی‌تردید این نهادهای مدنی کار خود را دقیق‌تر انجام می‌دهند». رئیس‌جمهوری با تأکید بر این‌که دولت نباید در هر جایی مداخله کند، تصریح کرد: «دولت برنامه‌ریز و سیاست‌گذار است البته باید نظارت هم داشته باشد که می‌تواند آن را از طرق مردمی انجام دهد».

دکتر روحانی گفت: «باید بتوانیم کاری کنیم که کتاب تراوش اندیشه، فکر و تجربه یک اندیشمند و متفکر باشد و زمانی که قلم روی کاغذ می‌برد دغدغه‌های نظارتی متعدد بر نوشتار خود نداشته باشد». رئیس‌جمهوری با تأکید بر اینکه

انس با کتاب
قدرت ملی ما را
در صحنه جهانی
ارتقا خواهد داد
و امروز ملت‌های
بزرگ جهان، ملت
ایران را با اشعار
سعدی، حافظ و
سایر شعرا، علما،
نویسندگان و
فیلسوفان بزرگ
ایران می‌شناسند

وی افزود: حضور ۱۶۰ هزار کتاب لاتین و عربی در نمایشگاه عرضه شده است و کشورهای مختلفی به صورت نمایندگی در نمایشگاه حضور دارند که فرصتی برای ارتباطات فرهنگی است تا فرهنگ و کتاب از طریق مبادله و گفت‌وگو گسترش پیدا کند. بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با شعار «فردا برای برای خواندن دیر است...» از ۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت در مجموعه نمایشگاهی شهر آفتاب برگزار می‌شود. مجموعه شهر آفتاب در اتوبان خلیج فارس، روبه روی حرم مطهر امام خمینی (ره) قرار دارد.

به اهمیت نقد و جایگاه آن در جامعه اشاره کردند و عنوان کردند: برپایی جلسات نقد کتاب نقش مهمی در آگاهی بخشی دارد و در این حوزه تلاش‌های بسیاری باید صورت گیرد. همچنین در ادامه این دیدار، صالحی ضمن تشکر از حضور آیت‌الله جوادی آملی در بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران گفت: با حضور شما در اولین روز نمایشگاه، میمنت این رویداد فرهنگی مبارک شد. نمایشگاه کتاب فرصتی برای تبادل فرهنگ و فکر است و با همین نگاه ناشران بسیار داخلی و خارجی در نمایشگاه حاضر پیدا کرده‌اند.

ویژه‌نامه نمایشگاه کتاب

شماره ۱ و ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

کار عظیم زیربنایی انجام می‌دهد هر دو طرف از آن نفع می‌برند، گفت: «حضور سرمایه و شرکت‌های خارجی در برخی از پروژه‌ها باعث می‌شود که آن پروژه به جای ۴۰ سال در کمتر از پنج سال به سرانجام برسد.»

رئیس جمهوری با اشاره به این که در منطقه ما یکی دو کشور از مذاکرات هسته‌ای ایران خیلی احساس زیان می‌کنند، خاطرنشان کرد: «در دنیا بیش از ۱۸۸ کشور از این مذاکرات نفع می‌برند و ممکن است دو کشور هم احساس ضرر کنند و این طبیعت دنیا است البته آنها خیلی عصبانی بوده و به دنبال کارشکنی در این مسیر هستند اما مطمئنم ملت بزرگ ایران که این موفقیت را به ثمر رسانده در ادامه مسیر نیز با همان توان کار را ادامه خواهد داد.»

دکتر روحانی با تأکید بر این که امروز دنیا کاملاً به جمهوری اسلامی ایران و تعهدات کشورمان اعتماد و اطمینان دارد، گفت: «وجود اعتماد در عرصه جهانی و در داخل کشور بین دولت و مردم بسیار مهم است و سرمایه اجتماعی بزرگی در داخل و سرمایه بین‌المللی در سطح جهانی محسوب می‌شود.»

رئیس جمهوری خاطرنشان کرد: «این که رؤسای جمهور کشورهای مختلف به ایران آمده و قراردادهای بلندمدت امضای کنند به معنای اعتماد به ایران است. وقتی کشوری مثل ایران وعده‌ای به دنیا می‌دهد روی تحقق آن وعده، تا آخر خواهد ایستاد.»

دکتر روحانی خاطرنشان کرد: «حتی به کسانی که هشت سال جنگ را بر ما تحمیل کردند و در قبال ملت خود و ملت ایران جنایت کردند، روزی که اعلام کردیم صلح می‌کنیم به آن کاملاً متعهد ماندیم.» رئیس جمهوری تصریح کرد: «امام راحل فرمودند صلح ما واقعی است و ما حتی اگر به دشمن و قاتل جوانان خود قولی بدهیم، به آن عمل خواهیم کرد.» دکتر روحانی تصریح کرد: «ما اعتقاداتی داریم که بر مبنای آن به قول، امانت‌داری و عهد خود وفادار می‌مانیم.» رئیس جمهوری در ادامه، فضای جدید به وجود آمده را نیازمند وجود زیرساخت‌هایی در کشورمان دانست و گفت: «نمایشگاه بین‌المللی یکی از آن زیرساخت‌هاست. امروز نیازمند نمایشگاهی هستیم که بتوانیم محصولات خود و دیگران را در فضایی مناسب عرضه کنیم.»

از ابتدا در روند مذاکرات هسته‌ای کشورمان حضور داشتیم اما در ملاقات‌های خارجی ابعاد جدیدی از این مسأله توجه‌م را به خود جلب می‌کند و مقامات خارجی که به این صحنه از بیرون نگاه می‌کنند زیبایی‌ها و ابعاد جدیدتری را از موفقیت هسته‌ای ایران برداشت می‌کنند.» دکتر روحانی با اشاره به این که ملت ایران در یک واقعه مهم تاریخی و مذاکرات بسیار پیچیده در برابر قدرت‌های جهانی به موفقیت بزرگی دست یافت که به نفع هر دو طرف بود، اظهار داشت: «معمولاً چنین است که در مذاکرات یک طرف پیروز و طرف دیگر بازنده است اما مذاکرات هسته‌ای کشورمان به نفع هر دو طرف و منطقه و جهان بود.» رئیس جمهوری خاطرنشان کرد: «سرازیر شدن نمایندگان شرکت‌های متعدد خارجی، حضور مقامات خارجی و اعتبارات بانکی خارجی به سمت ایران نشان می‌دهد که موفقیت مذاکرات به نفع همه بوده است.»

دکتر روحانی با بیان این که اگر کشوری در ایران

ملتی که با کتاب آشنایی بیشتری دارد، تعمق، تأمل و تفکر بیشتری در مسائل گوناگون دارد و کتاب به ما قدرت و توانمندی می‌دهد که دنیا و حوادث آن را بهتر بشناسیم

به ناشران باید فضای رقابتی داد و رانت‌ها را از عرصه فرهنگ زدود، اظهار داشت: «امروز زمانی است که باید به مؤلفان، امنیت و آزادی و به ناشران خود فضای نشر آزاد و بدون رانت بدهیم تا همه به صحنه بیایند. فضای پسابرجام با کتاب، تفکر و تأمل به سرانجام می‌رسد و همه چیز اقتصاد و سیاست نیست و فرهنگ در رأس امور قرار دارد.» رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی افزود: «کتاب نور است و راه را به ما نشان داده و ما را از تاریکی و گمراهی نجات می‌دهد.»

دکتر روحانی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به این که امروز کشورمان وارد صحنه و صفحه جدیدی شده است، گفت: «دنیای پسابرجام با زندگی و دنیای قبل از براجام کاملاً متفاوت است.»

رئیس جمهوری با اشاره به این که در ملاقات‌های خارجی خود بخشی از مذاکرات به ابعاد مختلف موفقیت ایران در مذاکرات بسیار پیچیده هسته‌ای اختصاص می‌یابد، گفت: «با این که

ویژگی‌های مثبت بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران از نگاه حجت الاسلام و المسلمین محمدعلی مهدوی‌راد مصلی تهران به درد نمایشگاه کتاب تهران نمی‌خورد

تهرانی‌ها قدری دور به نظر می‌رسد، اما مساله دوری به مرور به چشم نمی‌آید. از سوی دیگر با امکانات تسهیلاتی که مسئولان برای رسیدن به نمایشگاه فراهم کرده‌اند، این مساله هم حل خواهد شد. خط مترو تا دم نمایشگاه می‌آید. از سوی دیگر اتوبوس‌هایی هم برای رسیدن مردم از نقاط مختلف شهر به نمایشگاه گذاشته‌اند که این تسهیلات تا حدود زیادی مشکل دوری را حل می‌کند. اما یکی از مزایایی که مهدوی به آن اشاره دارد نزدیکی به شهرستان‌های دیگر است و در این باره توضیح می‌دهد: «گاهی شوخی می‌کنیم که همه امکانات که نباید برای تهرانی‌ها باشد، به نظر من شهر آفتاب قطعاً برای شهرستانی‌ها بهتر است. آنها دیگر برای رسیدن به نمایشگاه در ترافیک تهران گیر نمی‌کنند. بسیاری از دوستانی که سال‌های گذشته به خاطر مشکلات ترافیکی به نمایشگاه نمی‌آمدند، امسال به راحتی می‌توانند به نمایشگاه کتاب بیایند.» مهدوی‌راد که در شورای نظارت و ارزیابی کتاب‌های خارجی حضور دارد، از مساله دیگری صحبت می‌کند، آن هم از حجم انبوه کتاب‌های عربی است که در نمایشگاه حضور دارند. او می‌گوید: «امسال کتاب‌های بخش عربی بیشتر از سال‌های گذشته است و حجم قابل توجهی کتاب‌های عربی در نمایشگاه حضور دارد. فکر می‌کنم فقط برای ناشران مصری قدری مشکل به وجود آمده که امیدوارم آنها هم مشکلمان حل شده و در نمایشگاه حاضر شوند.» او بر این باور است که امسال ناشران خارجی در مکانی در خور اسکان داده شده‌اند در حالی که سال‌های گذشته در مصلی به خاطر کوچکی فضا جایشان مناسب بود. او اظهار امیدواری کرد که تمام نمایشگاه‌های بین‌المللی در شهر آفتاب برگزار شود، چرا که فکر می‌کند شهر آفتاب مکانی در خور برای برگزاری نمایشگاه به خصوص نمایشگاه کتاب است

زینب کاظم خواه ▶ حجت الاسلام و المسلمین محمدعلی مهدوی‌راد عضو هیات انتخاب و خرید وزارت ارشاد است. او در جشنواره‌های زیادی رتبه‌های ممتاز گرفته که از جمله آنها می‌توان به «کتاب پژوه» و خادم فرهنگی مکتوب در نخستین هفته کتاب، استاد تلاشگر و نمونه دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۴، محقق برجسته علوم قرآنی در نمایشگاه قرآن کریم و کسب رتبه دوم کتاب سال حوزه برای کتاب «سیر نگارش‌های علوم قرآنی» - که اکنون متن درسی «علوم قرآنی» در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه‌هاست - اشاره کرد. با او درباره بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران گفت‌وگو کرده‌ایم.

این مجموعه امکانات بسیار خوبی دارد. زحماتی که شهرداری در این مکان کشیده ستودنی است. معابر زیبایی ساخته و فضای سبز بسیار خوبی را مهیا کرده است. به نظر من مکان از نظر حیثیتی برای جمهوری اسلامی ایران برآورده است

گذشته یعنی سال ۸۴ مسئولان در فکر منتقل کردن نمایشگاه بودند، تا اینکه گزینه شهر آفتاب مطرح شد. به نظر من با همت وزیر ارشاد و شهردار این تصمیم بالاخره عملی شد. البته باید پذیرفت که همیشه اولین گام‌ها مشکلاتی را به همراه خواهد داشت، اما با اراده عمومی می‌توان بر آنها پیروز شد. «مهدوی‌راد همچنین درباره شهر آفتاب گفت: «این مجموعه امکانات بسیار خوبی دارد. زحماتی که شهرداری در این مکان کشیده ستودنی است. معابر زیبایی ساخته و فضای سبز بسیار خوبی را مهیا کرده است. به نظر من مکان از نظر حیثیتی برای جمهوری اسلامی ایران برآورده است.» او یکی از مزایای شهر آفتاب را نزدیکی آن به شهرستان‌های همجوار تهران از جمله قم و کاشان می‌داند. مهدوی‌راد همچنین می‌گوید: «درست است که این مکان برای

امسال نمایشگاه برای اولین بار در شهر آفتاب برگزار می‌شود، دغدغه جابه‌جایی نمایشگاه‌ها همیشه یکی از دغدغه‌های مسئولان بوده است؛ مساله‌ای که مهدوی‌راد هم بر آن صحنه می‌گذارد و می‌گوید: «جابه‌جایی نمایشگاه کتاب از مصلی به جای دیگر، همیشه دغدغه برگزارکنندگان بود، به هر حال باید پذیرفت که مصلی، مصلی است و جایی است که به درد برگزاری نمایشگاه کتاب نمی‌خورد.» او البته معتقد است سالن شبستان تا حدی برای ناشران داخلی خوب بود اما می‌گوید: «سالن اصلی، یعنی شبستان مشکلاتی داشت، مهم‌ترین آنها، مساله تهویه بود. سقف آنجا به گونه‌ای بود که امکان تهویه مناسب هوا وجود نداشت و گاهی حتی نفس گیر می‌شد.» این پژوهشگر از انتقال نمایشگاه به شهر آفتاب رضایت دارد و می‌گوید که «از زمان‌های

روغایی از سه کتاب با محوریت زندگی و شخصیت امام کاظم (ع)

امام کاظم» اثر دکتر مرضیه محمدزاده و «امام کاظم (علیه السلام) در آیین شعر» با تدوین حاج محمد خرمفر، سه کتابی بود که در سال روز شهادت هفتمین امام شیعیان رونمایی شد.

مشاور رئیس نمایشگاه کتاب، یدالله سعدی (مدیر مسئول انتشارات دلیل ما) و ... حضور داشتند. در این مراسم، یدالله سعدی با اشاره به این که انتشارات دلیل ما با ۴۸ اثر تازه منتشر شده در نمایشگاه حضور دارد گفت: «سه عنوان مستقل درباره زندگی سیاسی، اجتماعی حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) نیز در بین تازه‌های نشر دلیل ما دیده می‌شود که در سال‌روز شهادت این امام عزیز، بر آن شدیم با حضور مسئولان و عنایت پروردگار، همزمان با افتتاح غرفه انتشارات در نمایشگاه، این سه اثر ارزشمند را معرفی کنیم.» کتاب «امام کاظم (علیه السلام) سالار بغداد» اثر علامه کورانی که به فارسی ترجمه شده، کتاب «موسی بن جعفر (علیه السلام)

همزمان با سال‌روز شهادت امام کاظم (ع) نمایشگاه کتاب شاهد برگزاری آیین رونمایی از سه عنوان کتاب مستقل درباره این امام مدام بود. این مراسم که در حاشیه افتتاح نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در شهر آفتاب، برگزار می‌شد به سه کتاب درباره زندگی سیاسی، اجتماعی و سیره امام موسی کاظم (ع) اختصاص داشت. در آیین رونمایی از این سه کتاب، سیدرضا صالحی امیری (رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی)، احمد مسجدجامعی (عضو شورای اسلامی شهر تهران)، سید محمود دعایی (سرپرست موسسه اطلاعات) همایون امیرزاده (از مدیران معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نمایشگاه کتاب، نادر قدیانی (ناشر و

شویدکوی: شعر کلاسیک ایران جزو دستاوردهای بشریت است

«شعر کلاسیک فارسی برای جهان از حقایقی گفته که جزو دستاوردهای بشریت به حساب می آید.» این جملات را میخائیل شویدکوی، نماینده ویژه ولادیمیر پوتین رئیس جمهور فدراسیون روسیه گفت. در مراسم افتتاحیه بیست و نهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، که سه شنبه ۱۴ اردیبهشت برگزار شد، شویدکوی یکی از سخنرانان این مراسم بود. او که کشورش امسال میهمان ویژه نمایشگاه است، در صحبت هایش از روابط خوب دو کشور ایران و روسیه و این که متحدان خوبی برای هم هستند سخن گفت و اشاره ای هم به دیدار سال گذشته رئیس جمهور روسیه و

ایران داشت: «دیدار سال پوتین از ایران موج جدیدی در روابط ایران و روسیه گشود. روابط ما در عرصه های مختلف در حال گسترش است و این روابط در حوزه های اقتصاد، فناوری و البته فرهنگ شکل گرفته است.» نماینده ویژه رئیس جمهور روسیه در امور فرهنگی همچنین گفت: «حوادث چند دهه اخیر ایران نشان داد که تحریم ها نمی تواند مانعی بر سر راه کشورها باشد و آن ها را متوقف کند.» تشابه های فرهنگی بین ایران و روسیه دیگر نکته ای بود که شویدکوی به آن اشاره کرد: «کشور ایران و روسیه تشابهات فرهنگی و تاریخی زیادی دارند. مهمترین وجه تشابه این است که با اجبار به تغییر سنت ها و ارزش های خود تن نمی دهند.» او کلام را امری مقدس برای دولت ایران و روسیه خواند و گفت: «زبان عظیم فارسی نه تنها برای ایران بلکه برای جهان حقایق بزرگی را فاش کرده است. شعر کلاسیک فارسی برای جهان از حقایقی گفته که جزو دستاوردهای بشریت به حساب می آید. همچنین ایران اندیشمندی چون ابن سینا دارد که هم جنبه علمی داشتند و هم از نظر ادبی قابل اعتنا هستند و جایگاه ویژه ای در جهان دارند.»

معاون فرهنگی در نشست خبری نمایشگاه کتاب:

ایران، شهر آفتاب را با عنوان کتاب خواهد شناخت

سیدعلی صالحی، معاون فرهنگی وزیر ارشاد، ۱۳ اردیبهشت ماه سال جاری راهی شهر آفتاب شد تا در نشست خبری بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران شرکت کند. «شهر آفتاب شروعی برای یک اتفاق است.» سید عباس صالحی سخنانش را درباره تغییر مکان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از مصلی به شهر آفتاب، چنین آغاز کرد و گفت: «مکان نمایشگاه همیشه برای ما مسئله مهمی بوده چون نمایشگاه کتاب تهران بزرگترین اتفاق فرهنگی کشور است. نمی خواهیم بگوییم در شهر آفتاب همه چیز کامل است اما خوشبختیم که شروع به کار شهر آفتاب با نمایشگاه کتاب است چون از این پس، همه ایران شهر آفتاب را با عنوان کتاب خواهند خواند و کتاب در تارک شهر آفتاب خواهد ماند.» او همچنین از تفاهم نامه ای خبر داد که بین وزارت ارشاد و شهرداری تهران با امضای علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و محمدباقر قالیباف، شهردار تهران منعقد شده است؛ قراردادی که به گفته صالحی نمایشگاه کتاب را صاحبخانه کرده و این امکان را فراهم کرده که نمایشگاه کتاب ۱۰ سال رایگان در این محل برپا شود.

سومین راه نیز استفاده از تاکسی است که پایانه هایی برای این منظور در سطح شهر ایجاد شده است.»

نمایشگاهی با میهمانان بسیار

اما امسال نمایشگاه کتاب میزبان چه کشورهایی است؟ شهرام نیا در باره این موضوع چنین گفت: «مهمان ویژه نمایشگاه امسال کشور روسیه است به همین خاطر تعداد بسیاری از نویسندگان و مسئولان فرهنگی روسیه به نمایشگاه کتاب خواهند آمد. همچنین برخی از مسئولان کشور ایتالیا که سال آینده میهمان ویژه نمایشگاه هستند، امسال نیز در این رویداد فرهنگی حضور خواهند یافت.» بر اساس گفته های قائم مقام نمایشگاه، امسال در بخش بین الملل ۴۶ موزع از کشورهای لاتین، ۱۲۰ هزار عنوان کتاب را در نمایشگاه عرضه می کنند، علاوه بر این ۵۰ هزار عنوان کتاب نیز در بخش عربی عرضه خواهد شد. علاوه بر این روسای بخشی از نمایشگاه های خارجی مثل چین، الجزایر و آلمان در قالب هیات هایی به نمایشگاه می آیند و همچنین رئیس نمایشگاه کتاب تونس و عمان و رئیس دانشکده ادبیات دانشگاه سوربن، میهمان نمایشگاه کتاب تهران هستند

ارشاد بر این موضوع اصرار داشته اند به همین خاطر سید عباس صالحی گفت که در راستای سیاست واگذاری نمایشگاه به بخش خصوصی، امسال چهار کمیته به تشکیل ها و گذار شده است. او همچنین افزود: «امسال برای اولین بار می توانیم احساس کنیم که روز بعد از پایان نمایشگاه بیست و نهم، روز اول و آغاز برنامه ریزی برای نمایشگاه سی ام است اما در سال های گذشته به خاطر معلوم نبودن مکان نمایشگاه، چندین ماه درگیر بودیم.»

راه های رسیدن به شهر آفتاب

امیرمسعود شهرام نیا، قائم مقام نمایشگاه کتاب تهران، دیگر مسئولی بود که در این نشست پیرامون موضوعات مختلف سخن گفت، از جمله راه های دسترسی به شهر آفتاب: «یکی از نگرانی های ما، دسترسی ها به شهر آفتاب بود اما خوشبختانه ایستگاه مترو افتتاح شده است. در حال حاضر از سه مسیر شهر آفتاب قابل دسترسی است؛ اولین مسیر خط یک مترو است. همچنین از ایستگاه خط مترو نعمت آباد نیز ون هایی برای انتقال مسافران به شهر آفتاب در نظر گرفته شده و از نقاط مختلف شهر تهران اتوبوس هایی به این امر اختصاص یافته است.

امسال برای اولین بار می توانیم احساس کنیم که

روز بعد از پایان نمایشگاه بیست و نهم، روز اول و آغاز برنامه ریزی برای نمایشگاه سی ام است اما در سال های گذشته به خاطر معلوم نبودن مکان نمایشگاه، چندین ماه درگیر بودیم

تفاوت های نمایشگاه بیست و نهم

معاون فرهنگی وزیر ارشاد درباره تفاوت های نمایشگاه امسال با سال های گذشته هم سخن گفت: این که توجه و تأکید بیشتری بر حوزه های حمایتی، تسهیلاتی و رفاهی شده و مثلاً در حوزه یارانه ها اتفاق جدیدی افتاده است: «در این زمینه می توان از اختصاص یارانه به دانش آموزان نام برد که امیدواریم بتواند به زیرساخت های حوزه نشر کمک کند.» حضور و همکاری تشکلهای نشر در برگزاری نمایشگاه کتاب تهران، موضوعی است که با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید بارها و بارها بر آن تأکید شده و مسئولان معاونت فرهنگی و وزیر

گفت‌وگو با همایون امیرزاده، مشاور اجرایی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد و رئیس شورای نظارت و ارزشیابی

آخرین مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ملاک نظارت بر کتاب‌ها بود

همکاری نهادها و ارگان‌های مختلف تهیه شده است. وزارت فرهنگ و ارشاد جمهوری اسلامی از هرگونه کمکی به اعتلای فرهنگ کتاب و کتابخوانی حمایت کرده و خواهد کرد، از سویی دیگر انتظار ما این است که ارگان‌ها و نهادهای مربوطه بیش از پیش در تخصیص یارانه و ترویج فرهنگ مطالعه با این سازمان همکاری کرده و هیچ‌گونه کمکی (چه مادی و چه معنوی) را در این راستا از مخاطبان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریغ نکنند، تا مردم بتوانند با خرید هر چه بیشتر و بهتر کتاب، آینده‌ای روشن و درخشان را برای این کشور رقم بزنند.

امسال نخستین سالی است که نمایشگاه در مجموعه «شهر آفتاب» برگزار می‌شود. نظر تان راجع به این تغییر مکان چیست و آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

همانطور که اطلاع دارید امسال سومین سال پیاپی است که برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با مشارکت «اتحادیه تهران» است. سال اولی که این اتفاق افتاد، در گوشه و کنار، صحبت‌هایی مبنی بر نارضایتی تعدادی از افراد از نحوه برگزاری و نظم نمایشگاه شنیده می‌شد اما با گذشت دو سال از این اتفاق مانند هر رویداد دیگر شاهد روند رو به رشد و هر چه بهتر نمایشگاه بودیم. حالا تنها در خواست من از کسانی که از این تغییر مکان ابراز نارضایتی می‌کنند، این است که اندکی صبور باشند و به نکات مثبت زیادی که این جابه‌جایی برای آنها و تمام مردم این کشور دارد نیز بیندیشند. «شهر آفتاب» خانه بسیار مناسبی برای این رویداد بزرگ فرهنگی است زیرا از هر مکان دیگری برای برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب مناسب‌تر است و زیرساخت‌های آن برای این رویداد مهم و بزرگ بسیار متناسب است. بی هیچ‌شکی این تغییر مکان با کم و کاست‌هایی روبه‌رو خواهد بود که ناشی از عادت نکردن و تازه بودن این محل است. اما در درازمدت و با توجه به زیرساخت‌ها و امکانات این محل به بهترین خانه نمایشگاه کتاب تبدیل خواهد شد. در این راه هیچ چیز مانند صبری مخاطبان در کنار انتقادات و پیشنهادها سازنده آنها، نمی‌تواند برگزارکنندگان نمایشگاه را برای برگزاری هر چه بهتر این اتفاق مهم فرهنگی در سال‌های آینده یاری رساند.

نکته‌ای که امسال مانند سال‌های گذشته ذهن مخاطبان و دست‌اندرکاران فرهنگی نمایشگاه را به خود مشغول کرده، بحث نظارت محتوایی بر کتاب‌های حاضر در نمایشگاه چیست و نهم است. در سال‌های پیش

محمد معلق همایون امیرزاده می‌گوید بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران سرآغاز یک اتفاق اطمینان‌بخش برای حوزه نشر کشور خواهد بود. او که ریاست شورای نظارت و ارزشیابی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد را بر عهده دارد، همچنین درباره روند نظارت بر کتاب‌های حاضر در نمایشگاه سخن گفته و تخصیص بن دانش‌آموزی را اتفاقی تازه در تاریخ برگزاری این رویداد فرهنگی می‌داند. گفت‌وگوی ما با امیرزاده را بخوانید:

بهترین سرمایه‌گذاری برای آینده هر کشوری، سرمایه‌گذاری روی قشر محصل و دانش‌آموزان آن کشور است. از سویی دیگر هیچ چیز مانند کتاب نمی‌تواند رشد ذهنی و فرهنگی دانش‌آموزان را تسریع بخشد. از این‌رو وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با بررسی‌های متعدد و در نظر گرفتن جوانب مختلف این امر، از جمله جوانب مالی و فرهنگی، تصمیم گرفت امسال برای نخستین بار در تاریخ برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، یارانه‌ای را به دانش‌آموزان توانمند و علاقه‌مند به کتاب این مرز و بوم اختصاص دهد. برای احترام به انتخاب دانش‌آموزان در حوزه کتاب نیز، تدبیری اندیشیده شد و آن هم این است که آنها نیز مانند دیگر اقشار بهره‌مند با هیچ محدودیتی برای مصرف یارانه خود و خرید کتاب روبه‌رو نخواهند بود و می‌توانند متناسب با علاقه خود، با بهره‌گیری از راهنمایی معلمان و خانواده خودشان اقدام به تهیه کتاب از بیست و نهمین دوره نمایشگاه کنند. از جهتی دیگر، این امر باعث حضور هر چه بیشتر خانواده‌ها در فضای این دوره از نمایشگاه خواهد شد و این امر نیز به نوبه خود هدف دیگری از مجموعه اهداف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را تحقق می‌بخشد و آن حضور روزافزون کتاب در سبد خانوار است.

تأمین هزینه این یارانه‌ها به عهده وزارت فرهنگ و ارشاد بوده؟
امسال هزینه بسیاری از بن‌های کتاب را وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پرداخته است، اما میزان قابل توجهی از بن‌های مشارکتی نیز با

اگر موافق باشید، گفت‌وگو را با یک سؤال همیشه مهم آغاز کنیم. آقای امیرزاده در مصاحبه‌های قبلی خود تان گفته بودید که امسال با شرایط متفاوتی نسبت به سال‌های گذشته در قبال یارانه‌های کتاب روبه‌رو هستیم. اگر ممکن است توضیح دهید که این شرایط چیست و یارانه کتاب چه تغییری نسبت به سال‌های گذشته داشته است؟

امسال در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، شاهد روند رو به رشد یارانه اختصاص داده شده به اقشار مختلف جهت خرید کتاب خواهیم بود. هم نرخ یارانه نسبت به سال‌های قبل افزایش یافته و هم اقشار بیشتری از جامعه نسبت به دوره‌های گذشته نمایشگاه از این یارانه‌ها استفاده خواهند کرد. اختصاص یارانه خرید کتاب برای دانش‌آموزان را می‌توان مهم‌ترین رویداد امسال از منظر یارانه‌ها دانست. امسال نخستین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است که در آن بودجه مشخصی برای کمک‌هزینه خرید کتاب به دانش‌آموزان اختصاص داده شده است. یارانه کتاب دانش‌آموزی نیز مانند تمام یارانه‌های دیگر در تمامی بخش‌های نمایشگاه اعم از بخش بین‌الملل و داخلی قابل استفاده است و هیچ محدودیتی از جهت خرید برای دارندگان این بن‌کارت‌ها وجود ندارد.

دلیل این تصمیم‌گیری چه بوده؟

«شهر آفتاب»
خانه بسیار
مناسبی برای این
رویداد بزرگ
فرهنگی است
زیرا از هر مکان
دیگری برای
برگزاری نمایشگاه
بین‌المللی کتاب
مناسب‌تر است و
زیرساخت‌های آن
برای این رویداد
مهم و بزرگ بسیار
متناسب است

علاقه بسیاری برای حضور در ایران و ملاقات با مردم این سرزمین از خود نشان دادند و در نامه نگاری ها و جلسات متعدد اشتیاق خود را برای حضور در این دوره از نمایشگاه اعلام کردند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز پس از بررسی جوانب گوناگون به این ابراز علاقه ها از سمت کشور روسیه پاسخ مثبت داده و نتیجه آن حضور این کشور به عنوان مهمان ویژه در این دوره از نمایشگاه است. مردم ایران با ادبیات و فرهنگ روسیه هیچ غریبه و نامأنوس نیستند. سال هاست که در ایران، مردم، کتاب نویسندگان شهیر روسیه را خوانده و می خوانند. چندین و چند نسل از مردم ایران زمین با آثار فاخر ادبیات روسیه آشنا هستند و تعداد زیادی از این آثار را می توان در خانه بسیاری از ایرانیان یافت. از سویی دیگر روسیه یکی از همسایگان ایران است که وجه فرهنگی مشترک زیادی با ما دارد و این تبادل فرهنگی با حضور کشور روسیه در بیست و نهمین نمایشگاه کتاب تهران رنگ و بویی تازه خواهد گرفت، زیرا امسال ناشران و مسئولان فرهنگی روسیه با تازه های چاپی خود و بادستی پر به ایران آمده اند. این یک فرصت مناسب برای کسانی است که ادبیات و فرهنگ روسیه را دنبال می کنند و از آن لذت می برند تا بیشتر از پیش با نویسندگان جوان روسیه و قلم آنها آشنا شوند. روسیه در کنار معرفی کتاب های کشور خود، با به همراه آوردن تنی چند از مسئولان فرهنگی و نویسندگان خود، آماده معرفی آثار و فرهنگ این کشور به مردم ایران زمین و تبادل نظر با آنان است اما روسیه تنها کشور حاضر در نمایشگاه نیست.

امسال با تغییر مکان نمایشگاه، جدا از مبحث حمل و نقل چه امکانات دیگری برای راحتی مردم در نظر گرفته اند؟

نمایشگاه کتاب تهران در شهر آفتاب با ارائه خدمات گوناگون و متنوع سعی دارد شرایطی راحت تر و بهتر از دوره های قبلی را در اختیار علاقه مندان و مخاطبان کتاب قرار دهد. از جمله این خدمات می توان به ارائه امکان جست و وجود در بین کتاب های حاضر در نمایشگاه کتاب اشاره کرد. علاقه مندان به کتاب می توانند کتاب های مورد نظر خود را از طریق سایت نمایشگاه کتاب جست و جو کنند و از حضور یا عدم حضور آن عناوین در نمایشگاه اطلاع یابند. ما بانک اطلاعات کتاب های موجود در نمایشگاه را بر اساس سه بانک اطلاعاتی مختلف و معتبر پایه ریزی کردیم. برای کتاب های غیرفارسی و خارجی زبان نمایشگاه از بانک اطلاعاتی معتبر و جهانی «نیلسن-NILSON» استفاده کردیم و تمام اطلاعات موجود در این سایت را برای کتاب های موجود در نمایشگاه تهران نیز ارائه دادیم. از جمله: نام کتاب، ناشر، مترجم/ نویسنده، شماره شابک، سال نشر و ... که مجموعاً چهارده مورد را برای هر کتاب شامل می شود

از نمایشگاه های بین المللی کتاب در نقاط مختلف جهان شرکت می کنند و فرهنگ خشونت آمیز و جنگ طلب خود را به دیگر نقاط جهان صادر می کنند. چرا ایران که مهد تمدنی دیرینه و از حامیان پیام صلح برای جهانیان است، فرهنگ خود را با حضور در نمایشگاه های بین المللی کتاب در نقاط دیگر دنیا به تمام جهانیان به خصوص ایران شناسان و صلح دوستان جهان معرفی نکند؟ این دلیلی بود که سال گذشته ایران را به عنوان مهمان ویژه نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو به جهانیان معرفی کرد. روسیه دارای بیشترین میزان ایران شناس از گذشته تاکنون بوده است و حضور ایران در نمایشگاه کتاب مسکو با اقبال شدید مستشرقان روبه رو شد. از سویی دیگر نمایشگاه کتاب تهران یک نمایشگاه محلی یا منطقه ای نیست بلکه یک رویداد بزرگ و معتبر جهانی است که حضور کشورهای مختلف در آن چه به عنوان بازدیدکننده و چه به عنوان مشارکت کننده، باعث افزایش اعتبار آن از یک سو و آشنایی مردم کشورهای مختلف با فرهنگ غنی ایران از سویی دیگر می شود. امسال روسیه تنها کشوری نیست که به عنوان کشوری خارجی در نمایشگاه شرکت کرده است، اما دلیل انتخاب روسیه به عنوان مهمان ویژه این است که از سال گذشته که ایران در نمایشگاه مسکو حضور داشت، مسئولان فرهنگی روسیه

شهر آفتاب، نیازهای حوزه نشر را بیشتر محقق می کند

نمایشگاه کتاب تهران در شهر آفتاب امکان محقق شدن هر چه بیشتر نیازهای حوزه نشر و کتاب را بیشتر از پیش جامه عمل خواهد پوشاند و با ادامه همین مسیر و تحمل سختی ها و مشکلات موجود در این راه، بیش از هر زمان دیگری می توان به آینده روشن کتاب و کتابخوانی امیدوار بود. کتاب و کتابخوانی یعنی رشد روزافزون فرهنگ و شعور مردمی، یعنی پیشرفت و اعتلای هر چه بیشتر کشور عزیزمان ایران و بیست و نهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در «شهر آفتاب» گامی محکم و استوار خواهد بود برای رسیدن به این هدف والا.

امسال بیش از هر زمان دیگری با همکاری اصناف و فعالان حوزه نشر، دوشادوش مردم این خاک برای رسیدن به هر آنچه در حوزه فرهنگ حق مردم این سرزمین است، تلاش خواهیم کرد.

نظارت محتوایی فراز و نشیب های خاص خود را تجربه کرد. امسال شرایط نظارت به چه صورت بوده؟

تنها و تنها معیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای نظارت محتوایی بر کتاب ها و مکتوبات حاضر در نمایشگاه بیست و نهم، آخرین آیین نامه مصوب شورای انقلاب فرهنگی است. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با معیار قرار دادن این مصوبه، از هرگونه اعمال سلیقه و نظر شخصی یا گروهی جلوگیری کرده است و تنها به معیار رسمی جمهوری اسلامی ایران در حوزه محتوای کتاب و نشر پایبند است و تنها وظیفه خود را صیانت از قوانین این مصوبه می داند.

یعنی کتاب هایی که سابق بر این مجوز حضور در بازار رسمی کتاب را از وزارت فرهنگ و ارشاد دریافت کرده اند، بدون نیاز به گذراندن هیچ مرحله نظارت محتوایی اجازه حضور در نمایشگاه را خواهند داشت؟

شورای نظارت و ارزیابی سعی کرده از ورود کتاب هایی که پیش از این مجوز نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گرفته اند ولی هم اکنون با آخرین تغییرات مصوب شورای انقلاب فرهنگی همخوانی ندارند به این دوره از نمایشگاه کتاب جلوگیری کند اما احتمال این است که در چند مرحله نظارت و به دلایلی از جمله خطای انسانی، مواردی از دیده مسئولان پنهان مانده باشند که دوره ده روزه نمایشگاه فرصت مناسبی برای شناسایی و رفع این موارد است.

چند عنوان کتاب در نمایشگاه امسال حضور خواهند داشت؟

در این دوره از نمایشگاه حدود دویست هزار عنوان کتاب خارجی حضور دارند که شصت هزار عنوان کتاب به زبان لاتین هستند. این در حالی است که تقریباً به همین تعداد نیز کتاب فارسی در بیست و نهمین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب وجود دارد و از این حیث می توان این دوره از نمایشگاه را نیز بسیار پربارتر و موفق تر از دوره های قبلی دانست.

خبر بسیار مهم برای علاقه مندان به کتاب نیز حضور

کشور روسیه به عنوان مهمان ویژه این دوره از نمایشگاه است. ایران سال گذشته مهمان ویژه نمایشگاه بین المللی کتاب مسکو بوده است؛ اتفاقی که بسیاری آن را اتفاقی مثبت برای صنعت نشر و حوزه فرهنگ ایران دانسته اند. اما این اتفاق با حضور روسیه به عنوان مهمان ویژه در بیست و نهمین دوره نمایشگاه کتاب تهران تکمیل می شود. شما حضور روسیه را به عنوان مهمان ویژه چگونه بررسی می کنید؟ آیا این تنها پاسخی به مهمان نوازی آنها در نمایشگاه بین المللی مسکو در سال گذشته بوده؟ بسیاری از کشورها که حتی صاحب فرهنگی مانند فرهنگ این سرزمین نیستند، در بسیاری

نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از دریچه دوربین

روسیه چه برنامه‌هایی در نمایشگاه امسال دارد؟

روسیه، در طی ۱۱ روز برگزاری این نمایشگاه می‌توانند از نزدیک با ادبیات کلاسیک، کتب علمی، کتب آموزشی زبان روسی برای خار جیان، و همچنین کتاب‌های کودکان، کتاب‌های مرجع و نشریات معروف علمی، نثر و نظم معاصر، آلبوم‌های عکس، کتاب‌ها و آلبوم‌های هنری آشنا شوند. بیش از ۷۰ برنامه آموزشی و فرهنگی در چارچوب برنامه‌های غرفه ملی روسیه برگزار خواهد شد: بخشی از این برنامه‌ها در غرفه «کتب روسیه» و بخشی دیگر در خارج از نمایشگاه ارائه می‌شود. در اولین روز از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، معرفی برنامه‌های دوره‌های آموزشی زبان روسی و آموزش حرفه‌ای انستیتو دولتی زبان روسی پوشش‌دهنده در مرکز تحقیقات علوم انسانی ایران وابسته به وزارت علوم برگزار می‌شود. در این نشست نمایندگان انجمن ایران زبان و ادبیات روسی، و همچنین نمایندگان دانشگاه ایران، استادان و متخصصان از انستیتو دولتی زبان روسی پوشش‌دهنده، نمایندگان از بنیاد زبان و ادبیات روسی در ایران، و همچنین نمایندگان از دیگر دانشگاه‌های ایران در این دیدار گرد هم آمده و به بحث در خصوص برنامه‌های آموزشی زبان روسی می‌پردازند. همچنین در نمایشگاه کتاب، چندین میز گرد با عناوین زیر برگزار می‌شود: همکاری در خصوص ترجمه متقابل آثار ادبی دو کشور، معرفی سازمان غیرانتفاعی موسسه ترجمه و برنامه کمک هزینه‌های این سازمان با مشارکت جناب آقای ن. س. لیتوینتس، مدیر برنامه‌های موسسه ترجمه و نمایندگانی از دانشگاه‌های ایران. بحث و تبادل نظر در خصوص چشم انداز توسعه صنعت کتاب در روسیه و جمهوری اسلامی ایران و معرفی نمایشگاه بین‌المللی کتاب مسکو، سالن بین‌المللی نمایشگاه کتاب سنت پترزبورگ و نمایشگاه ادبیات تاریخی سنت پترزبورگ.

بیش از ۱۲۰۰ کتاب از کشور روسیه در طول برگزاری بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در معرض دید بازدیدکنندگان قرار خواهد گرفت. به گزارش ستاد خبری نمایشگاه کتاب، امسال کشور روسیه به عنوان مهمان افتخاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حضور دارد. «اتحادیه کتاب روسیه» و «اداره کل نمایشگاه بین‌المللی کتاب» با حمایت از انس فدرال مطبوعات و ارتباطات دسته جمعی به عنوان سازمان دهندگان برگزاری غرفه ملی روسیه تحت عنوان «کتاب‌های روسیه» هستند. در غرفه ملی روسیه به واسطه کتاب‌های ارائه شده می‌توان فرهنگ، علم، آموزش و پرورش، هنر، معماری و صنعت گردشگری کشور پهناور روسیه را احساس کرد. میخائیل شویدکوی، نماینده ویژه رئیس جمهور روسیه در امور همکاری‌های فرهنگی بین‌المللی در این غرفه حضور خواهد داشت. در تاریخ ۲۰۱۶، مراسم افتتاحیه رسمی غرفه ملی روسیه تحت عنوان «کتاب روسیه»، با حضور رئیس اداره کل نمایشگاه بین‌المللی کتاب روسیه، سرگئی کایکین برگزار خواهد شد. هیئت روسی شامل ۳۵ نفر است که در این میان نویسندگانی چون الکسی وارلاموف، ویکتور یروفیف، کانتا ابراهیموف، فرید نگیموف، گوزل یاخینا، النّا اوساچفّا، الیونا کریمو، ناظم زینالوف، و ناشران روسی، مدیران و نمایندگان نهادهای آموزشی، روزنامه‌نگاران و کتابفروشان حضور خواهند داشت. در غرفه ملی روسیه بیش از ۱۲۰۰ کتاب از ۵۰ ناشر مختلف در معرض دید بازدیدکنندگان قرار خواهد گرفت. بازدید کنندگان غرفه ملی روسیه تحت عنوان «کتاب

ویژه‌نامه نمایشگاه کتاب

۱۲

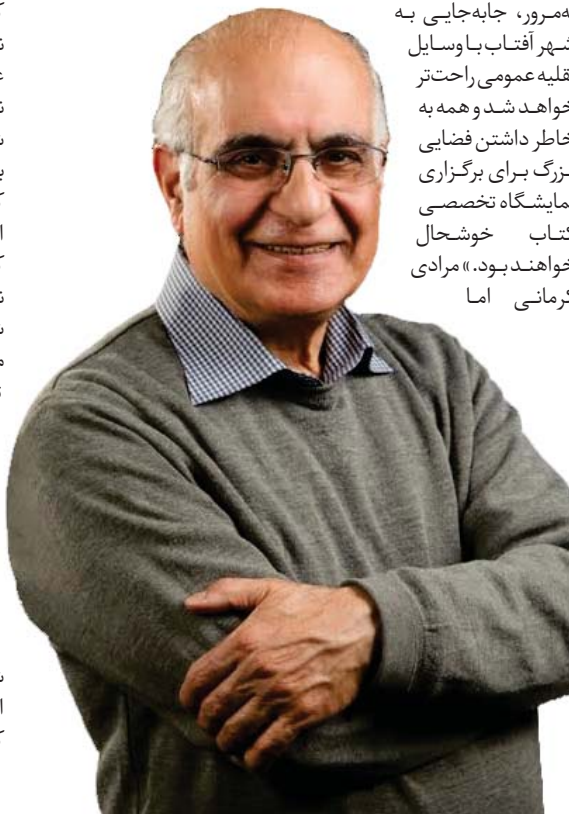
گفت‌وگو با هوشنگ مرادی کرمانی

انتقال نمایشگاه کتاب به شهر آفتاب یک اتفاق خوب است

خاطر نشان می‌کند که امکان دارد شهر آفتاب نتواند امتحان خودش را به خوبی پس دهد و می‌افزاید: «با این توضیح من با انتقال نمایشگاه کتاب موافقم به شرطی که بعد از این امتحانش را به خوبی پس دهد البته من فقط یک نویسنده هستم و نمی‌توانم نظر کارشناسی درباره این موضوع داشته باشم، اما مسئولانی که شهر آفتاب را به عنوان محل دائمی برگزاری نمایشگاه کتاب انتخاب کرده‌اند حتماً به‌طور علمی تمام جوانب کار را سنجیده‌و به این نتیجه رسیده‌اند که جابه‌جایی نمایشگاه به شهر آفتاب در آینده می‌تواند مثبت باشد. کلاً بهتر است ما نویسنده‌ها باید بیشتر در مورد کتاب‌هایمان صحبت کنیم.»

این نویسنده در پاسخ به این پرسش که چه کارهایی باید انجام شود تا از جابه‌جایی نمایشگاه در آینده به‌عنوان یک اقدام خوب یاد شود؟ نیز بیان می‌کند: «من نمی‌توانم در این مورد پیش‌بینی داشته باشم. باید دید مسئولان تا چه اندازه برای بهتر برگزار شدن نمایشگاه تلاش می‌کنند و مردم شهر تهران چقدر در این مورد همت دارند. احتمالاً مسئولان در مقابل این راه طولانی به علاقه‌مندان حضور در نمایشگاه کتاب امتیازاتی مثل قرار دادن وسایل نقلیه عمومی یا مترو را خواهند داد.»

او در پایان می‌گوید: امسال در مراسم رونمایی کتاب‌هایم در نمایشگاه کتاب شرکت می‌کنم اما دغدغه اصلی‌ام خلق یک اثر است و تلاش می‌کنم بعد از رونمایی به کرمان برگردم

کار بزرگی در ابتدا با مخالفت همراه است اما مردم دیر یا زود به این اقدام عادت خواهند کرد. «با این حال او نگران خانواده‌ها و بچه‌هاست: «در هر صورت راه برای خانواده‌هایی که بچه دارند و با اتوبوس یا مترو در شهر سفر می‌کنند سخت خواهد بود. اگر آدم خودش ماشین داشته باشد راحت‌تر است اما قطعاً

به‌مرور، جابه‌جایی به شهر آفتاب با وسایل نقلیه عمومی راحت‌تر خواهد شد و همه به خاطر داشتن فضایی بزرگ برای برگزاری نمایشگاه تخصصی کتاب خوشحال خواهند بود.» مرادی کرمانی اما

علی نامجو ▀ با «قصه‌های مجید» ش‌هنوز هم دل می‌برد، «شما که غریبه نیستید» او نیز هنوز جزو کتاب‌های پرفروش است و تعدادی از ماندگارترین آثار سینمای ایران زاده قلم اوست. هوشنگ مرادی کرمانی نویسنده‌ای است که با آثارش آدم‌های زیادی را کتابخوان کرده است، یک تنه و تنها. جوایز متعددی که به خاطر آثارش گرفته و تعامل مثبتش با سینما باعث شده که او یکی از مهم‌ترین نویسندگان حوزه ادبیات کودک و نوجوان باشد.

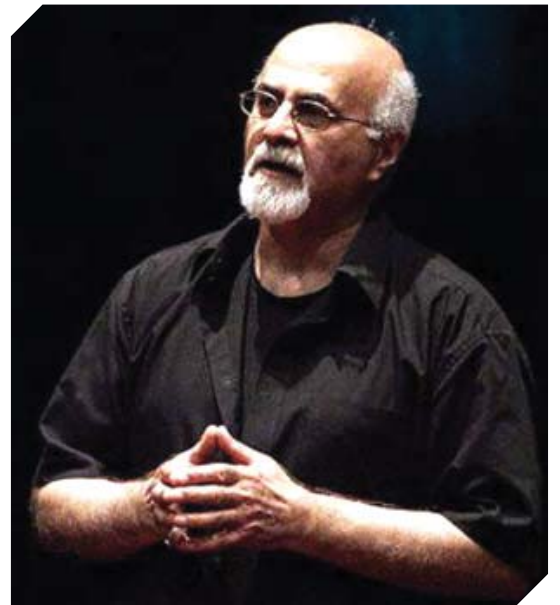
بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران امسال شاهد رونمایی یکی از آثار اوست اما او می‌گوید که بعد از این مراسم به سرعت به زادگاهش کرمان باز خواهد گشت. این نویسنده همچنین درباره مکان جدید برگزاری نمایشگاه کتاب با همان رگه پنهان طنز در داستان‌هایش می‌گوید: «با دور شدن محل نمایشگاه کتاب امسال، حس و حالی بین بعضی از مردم ایجاد شده که چند سال پیش موقع جابه‌جایی بازار میوه و تره‌بار به وجود آمده بود. در آن زمان مردم می‌گفتند حالا که قرار شده تره‌بار به خارج از شهر برود، به خاطر بعد مسافت میوه کمیاب می‌شود یا حتی گران خواهد شد اما انتقال بازار میوه صورت گرفت و هیچ کدام از پیش‌بینی‌هایی که مردم می‌کردند هم خوشبختانه اتفاق نیفتاد. در نتیجه به نظر من این جابه‌جایی در مجموع یک انتقال خوب برای نمایشگاه کتاب است.»

البته نویسنده «میهمان مامان» معتقد است که این جابه‌جایی مثل هر جابه‌جایی دیگری با مشکلاتی روبروست: «این اقدام مثل هر اقدام دیگری مسائل و مشکلات خودش را دارد. هر

بهرروز غریب‌پور کارگردان و مدیر فرهنگی:

کتاب خواندن را اجباری کنید

علی نامجو ▶ بهروز غریب‌پور سابقه طولانی در مدیریت فرهنگی به‌ویژه در عرصه تئاتر و هنرهای تجسمی دارد. او به‌عنوان یک کنشگر فرهنگی فعال مشکلات را به‌خوبی می‌شناسد و نظرات خوبی برای برون‌رفت از مسائل موجود در عرصه‌های فرهنگی ارائه می‌کند. با او به بهانه نمایشگاه کتاب گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که می‌خوانید:

امسال شعار «فردا برای خواندن دیر است» به عنوان شعار اصلی نمایشگاه کتاب انتخاب شده، به نظر تان این شعار، شعار خوبی ست؟

قطعاً شعار خوبی است اما مسئولان مربوط به این بخش برای تحقیق چه کرده اند و چه اقدامی انجام داده اند تا افراد جامعه خواندن را به فردا نیفکنند؟ ما الان در کشورمان می‌توانیم کارخانه شعارسازی راه بیندازیم. شعارهای مان خیلی خوب است اما اینکه تا چه حد در عمل اتفاق بیفتند مشخص نیست. مهم این است که اقدامات در راستای شعارها اتفاق بیفتد. هر قدر شعارها طلایی و قشنگ و تاثیرگذار باشد اگر کارهای زیربنایی بر آن مبنا انجام نشود بی فایده خواهد بود. باید دید برای خواندن کتاب بین خانواده‌ها چه تصمیم‌گیری شده است؟ آیا رسانه ملی ما به کتاب توجه می‌کند؟ صرفاً اعلام رفت و آمد و تعداد تماشاگران در طول برگزاری نمایشگاه کتاب امر چندان مهمی نیست. بررّس‌های نمایشگاه چه اقداماتی برای مطالعه و آشنایی کودکان و نوجوانان ایرانی با بزرگان فرهنگ و ادب پارسی گذاشته‌اند. اگر شعار نمایشگاه فقط در ساحت سخن باشد و به سمت عملی شدنش تلاشی اتفاق نیفتد نمی‌تواند کارساز باشد و عملایی فایده است.

شما در زمینه مدیریت فرهنگی سابقه زیادی دارید. با این توضیح حرف و سخن در مورد کتاب در هفته کتاب و ایام نمایشگاه زیاد به میان می‌آید. اگر بنا باشد از شما به عنوان یک مدیر با سابقه در مورد ارائه نسخه‌ای کارآمد در جهت رشد فرهنگ کتاب و کتابخوانی پرسیده شود چه پاسخی می‌دهید؟

ولادیمیر پوتین دستور داد که ۱۰۰ رمان کلاسیک و مفید باید در مدارس روسیه به طور اجباری خوانده شود. برخی این حرکت از جانب رئیس جمهوری روسیه را دیکتاری و اجبار نامگذاری کردند. به نظر من گاهی اجبار به خواندن بهتر از این است که مطالعه را اختیاری کنیم و با شعارهای لطیف در صدد جبران وضعیت بد کتاب در کشور باشیم. قبل از انقلاب یک حافظ شناس به ایران آمده بود و در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان سخنرانی داشت. ما تعجب کردیم که او چه طور تا این حد به فارسی مسلط است و اشعار حافظ را به درستی می‌خواند. از او سوال کردیم که شما چگونه به زبان فارسی مسلط شدید و تا این اندازه دقیق و درست غزلیات حافظ را می‌خوانید؟ جواب داد: به زور. ما فکر کردیم او دارد با ما شوخی میکند. او گفت ما وقتی به نظام وظیفه یا در اصطلاح خدمت زیر پرچم اعزام شدیم گردان ما گردان زبان بود. ما را به گروه‌های مختلفی بر مبنای علاقه شخصی مان به زبان‌های مختلف از جمله فارسی، عربی، اسپانیولی، و غیره تقسیم کرده بودند. حافظ شناس خارجی به ما گفت که من به خاطر آشنایی و علاقه مندی به زبان فارسی در گروه زبان فارسی افتادم و الان عاشق زبان فارسی هستم. این اتفاق نشان می‌دهد که اجبار همیشه هم نتیجه بدی ندارد. به نظر من باید اختیاری بودن مطالعه در مدارس را سلب کرد چون بخش‌هایی از زبان و ادبیات فارسی را باید هر ایرانی بداند. نتیجه اختیاری کردن خواندن همین خواهد شد که امروز هست. ما باید به نوعی اجباری خوانی در دانشگاه، دبستان و دبیرستان را داشته باشیم تا به هدف مان که همان کتابخوانی است دست پیدا کنیم. این کار حتماً به پدید آوردن علاقه‌مندانی که ۱۰۰ هزار بار شما را به خاطر قرار دادن در راه کتاب دعا می‌کنند کمک خواهد کرد. آن‌ها بعد از شما ممنون خواهند شد که به راه و صراط مستقیم هدایت‌شان کردید.

به نظر شما تغییر محل نمایشگاه خوب بوده یا بد؟

بعد از سال‌ها در زمینه برگزاری نمایشگاه کتاب یک اتفاق خوب افتاد که به خاطرش باید به

شهرداری آفرین گفت. البته من تا امروز به نمایشگاه نرفتم اما آن‌طور که از گوشه و کنار شنیدم ظاهراً یک فروشگاه شهروند هم در شهر آفتاب در نظر گرفته شده تا مردم در عین حال که رستوران می‌روند و خرید می‌کنند کتاب‌ها را هم ببینند. من نگرانم که اعمال مدیریت در این وجه توازن را به هم بزند و مردم با هدف گردش و تفریح و خرید به شهر آفتاب بروند و کتاب در جایگاه ثانوی قرار بگیرد. اگر این توازن و تعادل رعایت نشود من آینده خوبی برای این اقدامات نمی‌دانم اما اگر بتوانند مدیریتی را اعمال کنند تا در طی آن فرد هم از کارهای روزمره اش عقب نیفتد و هم کتاب ببیند و بخرد حرکت خوبی خواهد بود. آن گونه که شنیده‌ام امکانات حمل و نقل هم برای رفتن به نمایشگاه در نظر گرفته شده است. البته حتماً با کاستی‌هایی همراه خواهد بود چون به سرعت اتفاق افتاده اما در مجموع از نظر من گام بسیار مثبتی است.

آقای غریب‌پور به نظر شما چرا تیراژ کتاب در ایران تا این حد پایین آمده؟

ممکن است تیراژ کتاب در هر انتشارات پایین آمده باشد اما با توجه به افزایش زیاد تعداد نشرهای فعال در این حوزه و گوناگونی و تنوع کتاب‌ها در موضوعات مختلف باید گفت این روند خوب و روبه رشد بوده است. با این توضیح وضعیت کتاب بعد از انقلاب اصلاً با پیش از انقلاب غیر قابل مقایسه است.

به نظر من در برخی عرصه‌ها مثل بحث آموزشی گرایش به کتاب خیلی رشد داشته، اما در مسائل حقیقی مشکل اساسی داریم. می‌گویند کسی که ۲۴ ساعت مسواک زده باشد یا کتاب نخوانده باشد حق ندارد دهانش را باز کند. اگر ما این جمله را عمیقاً بفهمیم و مطالعه بر ایمان حکم خوشبو کردن ذهن و روحمان را داشته باشد به سمت کتاب و کتابخوانی خواهیم آمد. با این توضیح امروز هم انتشارات بیشتری در کشور داریم و هم آمار نویسندگان و مترجمان در مقایسه با سال‌های قبل بیشتر شده‌اند. اما اینکه مثلاً یک کتاب در ۱۰۰۰ نسخه و کتاب آقای دولت آبادی در ۱۰۰۰۰ نسخه به فروش می‌رسد نشان دهنده معنا و مفهومی است. حتماً کتاب آقای دولت آبادی برای مخاطب جذابیت‌هایی دارد که خیلی از کتاب‌های حوزه نشر این جذابیت‌ها را ندارند. امروز با افزایش تعداد نشرها سطح چاپ‌ها تغییر کرده. این طبیعی است که وقتی یک انتشارات ۱۰ نسخه کتاب را در طول سال چاپ می‌کند دقت و ظرافت بیشتری را به خرج خواهد داد در مقایسه با زمانی که در طول سال ۱۰۰۰ عنوان کتاب را منتشر می‌کند. البته من نسبت به آینده حوزه نشر در ایران امیدوارم چون همیشه کثرت در طول زمان منجر به قلّتی می‌شود که کیفیت در آن وجود دارد. با این توضیح به زودی شرایطی در حوزه نشر پیش خواهد آمد که کیفیت آثار منتشر شده با وجود گسترش تعداد ناشران و نویسندگان به سطح خوبی خواهد رسید

از بزرگراه چمران تا شهر آفتاب

۲۹ سال با بزرگترین رویداد فرهنگی ایران

زینب کاظم خواه ▶ بیست و نه سال پیش، پنجم شهریور ۱۳۶۵ روزی بود که مسئولان وزارت ارشاد آستین‌ها را بالا زدند تا کارهای ابتدایی اولین نمایشگاه کتاب را انجام دهند. عده‌ای از مسئولان ارشاد وقت که وزارت آن را سید محمد خاتمی بر عهده داشت، تصمیم به برپایی نمایشگاه کتاب گرفتند، دوران جنگ بود و قسمت زیادی از بودجه کشور به آن سو سرازیر می‌شد، اما با همه مشکلات، وزارت ارشاد توانست با دفاع از طرح برگزاری نمایشگاه کتاب در مجلس، بودجه ده میلیون دلاری برای این کار بگیرد.

معمول یعنی ثبت سفارش انجام می‌شد. نمایشگاه بعدی نیز با ریاست احمد مسجدجامعی به همان ترتیب سال قبل برگزار شد. در این دوره برای اولین بار ناشران شهرستانی حضور پیدا کردند و فروش مستقیم کتب خارجی جایگزین سیستم ثبت سفارش شد. دوره بعدی نمایشگاه برخلاف سال‌های قبل ترش از ۲۵ اردیبهشت آغاز و تا چهارم خرداد ادامه یافت که ریاست این دوره را هم احمد مسجدجامعی بر عهده داشت.

دوره نهم نمایشگاه با ریاست علیرضا برازش از ۱۸ تا ۲۸ اردیبهشت‌ماه برگزار شد. تا پیش از این غرفه‌های اطلاع‌رسانی در نمایشگاه وجود نداشت اما از دوره نهم در مدخل همه سالن‌ها غرفه‌های اطلاع‌رسانی خانه کتاب قرار داشت که پاسخگوی سؤالات مراجعان بود. همچنین در این دوره ناشرانی که کمتر از ۱۶ کتاب به چاپ رسانده بودند مشترک شدند.

دوره دهم نمایشگاه از ششم تا ۱۶ اردیبهشت‌ماه با همان رئیس سال قبل برگزار شد و رئیس جمهور وقت، حجت الاسلام اکبر هاشمی رفسنجانی آن را افتتاح کرد.

دوره یازدهم احمد مسجدجامعی دوباره به عنوان رئیس نمایشگاه انتخاب شد. این نمایشگاه از ۲۹ اردیبهشت تا ششم خرداد ۷۷ برگزار شد. در این دوره برنامه فروش ریالی توسط ناشران در سالن‌های نمایش و فروش خارجی حذف شد و ۱۵۰ ناشر خارجی بدون یارانه ارزی در سالن‌های بخش داخلی (فروش ریالی) کتب خود را عرضه کردند.

احمد مسجدجامعی دوباره به عنوان رئیس نمایشگاه دوازدهم انتخاب شد؛ نمایشگاهی که از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت‌ماه ۷۸ برگزار شد. سخنران افتتاحیه هم سید محمد خاتمی، رئیس جمهور سابق بود.

نمایشگاه سیزدهم از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت با همان رئیس سال قبلی‌اش برگزار شد. در این سال به مناسبت نام‌گذاری سال ۲۰۰۱ به نام «سال گفت‌وگوی تمدن‌ها» از سوی سید محمد خاتمی رئیس جمهور وقت، سالن ویژه‌ای با عنوان «گفت‌وگوی تمدن‌ها و ادیان» راه‌اندازی شد.

چهاردهمین نمایشگاه کتاب از ۱۸ تا ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۰ با ریاست علی‌اصغر رمضان‌پور برگزار شد. در این دوره ۲۴ کشور دنیا با ۴۸۰ ناشر حضور یافتند که ۷۵ هزار عنوان کتاب آوردند. در این دوره در بخش ناشران خارجی برای دسترسی آسان‌تر متقاضیان کتاب، سیستم فروش کتاب قبل از برگزاری نمایشگاه آزمایش شد.

نمایشگاه پانزدهم نیز با همان رئیس سال قبل از ۱۱ تا ۲۱ اردیبهشت‌ماه برگزار شد.

نمایشگاه شانزدهم از ۱۱ تا ۲۱ اردیبهشت‌ماه با همان ریاست قبلی برگزار شد که در این دوره چندین سالن به ناشران کتاب‌های کودک و نوجوان اختصاص یافت.

فهرست موضوعی کتاب‌های ناشران خارجی شرکت‌کننده در این نمایشگاه منتشر شد. در دوره سوم نیز نمایشگاه در تاریخ ۱۸ تا ۲۸ اردیبهشت ۶۹ برگزار شد، با همان رئیس دوره‌های قبلی. در این دوره انگلیس با ۷۱ ناشر و آمریکا با ۲۱ ناشر، بیشترین مساحت را در اختیار گرفتند. این دو کشور با ارائه مجموعاً ۱۳ هزار عنوان کتاب، نزدیک به دویستم کل کتاب‌های خارجی را به خود اختصاص دادند. همچنین در این دوره بود که مبنای ارزش‌گذاری کتاب‌های خارجی بر خلاف سال قبلش که با دلار بود بر اساس ریال قیمت‌گذاری شد.

سال ۷۰ چهارمین نمایشگاه کتاب با ریاست صباح زنگنه از ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت برگزار شد. بعد از چهار دوره ریاست صباح زنگنه بر نمایشگاه کتاب، ریاست دوره پنجم به محمد مهدی کرباسچی سپرده شد؛ نمایشگاهی که از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت سال ۷۱ برگزار شد. در این نمایشگاه دولت آلمان با حضور ناشران ایرانی در نمایشگاه فرانکفورت مخالفت کرد و همین امر موجب شد ناشران آلمانی از شرکت در نمایشگاه کتاب تهران، از سوی ایران محروم شوند.

رئیس ششم نمایشگاه کتاب احمد مسجدجامعی بود که از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت آن را برگزار کرد. از تفاوت‌های این دوره، فروش مستقیم کتب خارجی بود که همراه با روش

صبح زنگنه، اولین رئیس نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بود که در آبان ۶۶ مقارن با هفته وحدت در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران نخستین نمایشگاه را آغاز کرد و ۲۴ آبان به کار خود پایان داد. سخنران مراسم افتتاحیه آیت‌الله خامنه‌ای، رئیس جمهور وقت بود. روش اصلی نمایشگاه کتاب تهران از میان سه اصل معرفی کتاب، فروش مستقیم و معرفی و فروش مستقیم بر پایه فروش کتاب تعریف شد و تا امروز هم فروش کتاب در سه بخش صورت می‌گیرد؛ بخش ناشران داخلی، بخش ناشران خارجی (فروش یارانه‌ای) و بخش فروش ریالی توسط ناشران خارجی (لاتین و عربی).

دومین نمایشگاه کتاب به روال این سال‌ها در اردیبهشت‌ماه برگزار شد، با یک سال تأخیر از اولین دوره در سال ۶۸ از ۱۸ تا ۲۸ اردیبهشت. دلیل وقفه یک‌ساله نمایشگاه نیز به خاطر این بود، مسئولان تصمیم گرفتند نمایشگاه را در اردیبهشت‌ماه برگزار کنند؛ سنتی که تا امروز نیز مانده است. صباح زنگنه دوباره رئیس نمایشگاه بود.

در دوره دوم به منظور جلوگیری از تأخیر در زمان تحویل کتب متقاضیان خرید کتاب، کل نیاز ارزی نمایشگاه از سوی بانک مرکزی تأمین و به صورت یک چک ارزی به مبلغ ۵ میلیون دلار در اختیار مسئولان نمایشگاه قرار گرفت. همچنین

در دوره دوم به منظور جلوگیری از تأخیر در زمان تحویل کتب متقاضیان خرید کتاب، کل نیاز ارزی نمایشگاه از سوی بانک مرکزی تأمین و به صورت یک چک ارزی به مبلغ ۵ میلیون دلار در اختیار مسئولان نمایشگاه قرار گرفت

محمود احمدی‌نژاد آن را افتتاح کرد. در این دوره برپایی نمایشگاه برای اولین بار به موسسه کمک به توسعه فرهنگ و هنر واگذار شد. در ۲۵ دوره گذشته این نمایشگاه توسط موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی برگزار شده بود.

همچنین در این دوره بخش بین‌الملل نمایشگاه به مکان دیگری خارج از محدوده مصلی منتقل شد و بخش ناشران الکترونیک پس از چند سال دوباره به نمایشگاه اضافه شد. در دوره بیست و پنجم همچنین یارانه ارزی برای خرید کتاب‌های خارجی بعد از ۲۵ سال از نمایشگاه حذف شد. نمایشگاه بیست و هفتم هم به روال همیشه در اردیبهشت برگزار شد. این نمایشگاه را حسن روحانی افتتاح کرد و مهمان ویژه آن، کشور افغانستان بود.

نمایشگاه سال گذشته هم با حضور رئیس‌جمهور افتتاح شد. در این دوره ۶۶ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان از طریق بن‌های بانکی، خرید کتاب انجام شد. در این مراسم محمدباقر قالیباف شهردار تهران بحث انتقال نمایشگاه به شهر آفتاب مطرح کرد و گفت این مکان در شرف افتتاح است. او به وزیر قول برگزاری نمایشگاه بیست و نهم را در شهر آفتاب داد و این امر بالاخره محقق شد. نمایشگاه کتاب بالاخره بعد از ۲۸ دوره، به شهر آفتاب منتقل شده است و بر اساس تفاهم‌نامه وزارت ارشاد و شهرداری تا ده سال آینده در شهر آفتاب خواهد ماند.

رحیمی معاون اول رئیس‌جمهور وقت در سخنرانی‌اش در این دوره از نمایشگاه گفت: «یکی از کارهای اساسی که تا پیش از پایان دولت فعلی باید انجام شود، ساخت محل دائمی نمایشگاه کتاب است. تازه اگر مصلی هم نبود ما نمی‌دانستیم این عظمت را کجا به نمایش بگذاریم. لذا من از وزیر ارشاد می‌خواهم حداکثر تا پایان این ماه و در صورت عدم امکان در اول خرداد مقدمات کلنگ‌زنی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را فراهم کند تا بتوانیم این نمایشگاه را در سال‌های آینده در فضایی که تمامی امور مربوط به یک نمایشگاه استاندارد در آن رعایت شده باشد برگزار کنیم.» موضوعی که به عمر دولت احمدی‌نژاد قد نداد و نمایشگاه بیست و ششم در همان مصلی برگزار شد و

**نمایشگاه کتاب
بالاخره بعد از
۲۸ دوره، به شهر
آفتاب منتقل
شده است و بر
اساس تفاهم‌نامه
وزارت ارشاد
و شهرداری تا
ده سال آینده
در شهر آفتاب
خواهد ماند**

مروری بر ۲۸ دوره برپایی نمایشگاه کتاب

زمان	رئیس نمایشگاه	مکان برگزاری	ناشران داخلی	تعداد کتاب‌های داخلی (عنوان)	ناشران خارجی	تعداد کتاب‌های خارجی (عنوان)
۱۳۶۶	صبح‌زنگنه	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۲۰۰	۸۰۰۰	۱۹۶	۲۶۰۰۰
۱۳۶۸	صبح‌زنگنه	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۲۵۰	۸۵۰۰	۳۳۰	۲۸۰۰۰
۱۳۶۹	صبح‌زنگنه	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۳۴۱	۱۰۰۰۰	۳۰۵	۳۴۴۰۰
۱۳۷۰	صبح‌زنگنه	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۳۲۰	۱۲۰۰۰	۳۰۰	۴۲۰۰۰
۱۳۷۱	محمد مهدی کرباسچی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۴۳۰	۱۷۶۰۰	۵۲۶	۴۵۰۰۰
۱۳۷۲	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۵۲۶	۱۸۰۰۰	۷۰۰	۴۲۰۰۰
۱۳۷۳	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۷۳۰	۲۸۰۰۰	۵۳۴	۳۵۰۰۰
۱۳۷۴	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۷۸۰	۳۵۰۰۰	۴۷۰	۳۵۰۰۰
۱۳۷۵	علیرضا برازش	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۳۴۰	۳۰۰۰۰	۳۴۵	۴۰۰۰۰
۱۳۷۶	علیرضا برازش	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۷۴۰	۴۳۰۰۰	۳۶۰	۴۰۰۰۰
۱۳۷۷	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۲۰۰	۴۲۰۰۰	۳۴۴	۳۶۰۰۰
۱۳۷۸	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۱۲	۵۱۰۰۰
۱۳۷۹	احمد مسجدجامعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۱۸۵	۴۹۰۰۰	۴۳۰	۵۰۰۰۰
۱۳۸۰	علی اصغر رمضان‌پور	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۴۶۰	۶۵۰۰۰	۴۳۰	۷۵۰۰۰
۱۳۸۱	علی اصغر رمضان‌پور	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۸۲۵	۷۶۰۰۰	۶۰۰	۶۵۰۰۰
۱۳۸۲	علی اصغر رمضان‌پور	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۹۰۰	۷۷۰۰۰	۹۰۰	۷۵۰۰۰
۱۳۸۳	محمدعلی شجاعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۹۷۶	۱۳۱۰۰	۱۲۰۰	۴۳۷۵۳
۱۳۸۴	محمدعلی شجاعی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۱۱۸	۱۳۰۰۰	۷۵۶	۱۲۶۰۰
۱۳۸۵	احسان‌الله حجتی	محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی	۸۰۹	۱۲۳۰۰۰	۹۴۵	۹۰۰۰۰
۱۳۸۶	محسن پرویز	مصلی	۱۸۲۹	۱۲۳۷۶۸	۷۴۰	۱۶۰۰۰
۱۳۸۷	محسن پرویز	مصلی	۱۸۹۸	۱۲۳۷۶۸	۷۴۰	۱۶۰۰۰
۱۳۸۸	محسن پرویز	مصلی	۱۹۸۲	۲۰۷۰۰۰	۱۷۰۰	۱۵۰۰۰۰
۱۳۸۹	بهمن دری	مصلی	۲۳۳۸	۲۰۸۰۰۰	۱۶۱۴	۱۹۶۲۰۰
۱۳۹۰	بهمن دری	مصلی	۲۳۷۶	۲۷۳۲۰۰	۱۶۱۴	۱۹۶۲۰۰
۱۳۹۱	بهمن دری	مصلی	۱۳۹۶	۲۰۷۱۷۰	۱۶۰۰	۱۳۶۶۰۰
۱۳۹۲	معاونت فرهنگی وزارت ارشاد	مصلی	۲۴۸۰	۲۷۰۰۰۰	۱۶۰۰	۱۵۰۰۰۰
۱۳۹۳	سید عباس صالحی	مصلی	۲۳۳۰	۲۶۰۰۰۰	۶۲۳	۱۰۰۶۰۰
۱۳۹۴	سید عباس صالحی	مصلی	۲۴۵۰	۲۲۴۰۰۰	۲۸۰۰	۱۳۰۴۰۰

محمدعلی شجاعی، رئیس هفدهم نمایشگاه کتاب بود که از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت ۸۳ برگزار شد. در نمایشگاه هفدهم برای اولین بار فعالیت نمایشگاه از ۱۱ صبح تا ۱۰ شب اعلام شد.

نمایشگاه هجدهم نیز با ریاست شجاعی در همان تاریخ سال قبل برگزار شد. اما دوره نوزدهم ریاست نمایشگاه به احسان‌الله حجتی رسید؛ نمایشگاهی که از ۱۳ تا ۲۳ اردیبهشت ۸۴ برگزار شد. در این دوره اطلاعات کتاب‌ها و ناشران حاضر از طریق سرویس پیام کوتاه ارائه شد. همچنین در این دوره ۸۰۹ هزار ناشر داخلی، ۱۲۳ هزار عنوان کتاب عرضه کردند و همچنین ۹۴۵ ناشر از ۶۶ کشور در این نمایشگاه شرکت کردند که ۹۰ هزار عنوان کتاب ارائه دادند.

بعد از برگزاری نوزدهمین دوره، نمایشگاه کتاب به مصلای تهران اسباب‌کشی کرد تا جایی مناسب برای برگزاری نمایشگاه ساخته شود. از سال ۷۰ به بعد احداث محل دائمی و مستقل نمایشگاه کتاب از جمله برنامه‌ها و پیش‌بینی‌های دست‌اندرکاران برگزاری نمایشگاه کتاب تهران بود، اما بالاخره در سال ۸۶ محسن پرویز که ریاست نمایشگاه بیستم را بر عهده داشت نمایشگاه را به مصلی انتقال داد که همین موضوع بحث‌های زیادی را به دنبال داشت. نمایشگاه بیست و یکم با ریاست محسن پرویز دوباره در مصلای تهران برگزار شد. سخنران مراسم افتتاحیه محمود احمدی‌نژاد بود. نمایشگاه بیست و دوم با ریاست دوباره پرویز ۱۶ تا ۲۶ اردیبهشت برگزار شد که در این دوره به دلیل ساخت و ساز، یکی از رواق‌ها از نمایشگاه گرفته شد در نتیجه نمایشگاه در فضای محدودتری برگزار شد. در این دوره مرکز مخابرات نمایشگاه کتاب تهران برای پاسخگویی به بازدیدکنندگان نمایشگاه در نقاط مختلف کشور واحدی با عنوان اطلاعات تلفنی نمایشگاه کتاب راه‌اندازی کرد.

در نمایشگاه بیست و سوم هم پرویز برای سومین بار رئیس نمایشگاه شد که از ۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت در مصلی ادامه یافت. محسن پرویز رئیس نمایشگاه کتاب تهران به مخالفان هشدار داد که از نمایشگاه کتاب بهره‌برداری سیاسی نکنند. او تأمین امنیت نمایشگاه را بر عهده مسئولان انتظامی و امنیتی دانست.

نمایشگاه بیست و چهارم با ریاست بهمن دری از ۱۳ تا ۲۳ اردیبهشت‌ماه برگزار شد. در افتتاحیه این مراسم، سید محمد حسینی وزیر ارشاد پیشنهاد ساختن مکانی دائمی برای نمایشگاه را به رئیس‌جمهور مطرح کرد و احمدی‌نژاد هم پارک چیتگر را به عنوان یک گزینه مطرح کرد که به دنبال آن تا روزهای پایانی نمایشگاه هرکدام از مسئولان مکانی را برای ساختن نمایشگاه پیشنهاد کردند. از باغ کتاب و شهر آفتاب تا قلعه مرغی مکان‌های پیشنهادی برگزاری نمایشگاه بود که در نهایت هیچ کدام این مکان‌ها تأیید نشد و نمایشگاه بیست و پنجم همچنان در همان محل سابقش مصلی برگزار شد.

چگونگی توزیع بن کارت های کتاب در نمایشگاه بیست و نهم از زبان نیک نام حسین پور

سعی کردیم اقشار بیشتری از این امکان بهره مند شوند

دانشجویی و طلاب بود.

بن کارت های این دوره در

مقایسه با دوره های قبلی به

لحاظ کمی تغییری داشته یا نه؟

ما در این دوره از نمایشگاه نسبت به دوره گذشته رقم تخصیص کل را افزایش داده ایم. این رقم در سال گذشته ۱۰ میلیارد تومان بوده که امسال با دو میلیارد افزایش به ۱۲ میلیارد تومان رسیده است. البته به خاطر ایجاد امکان برخورداری درصد بیشتری از دانشجویان کشورمان (آمار دانشجویان در کشور طبق آمار مختلف حدود ۵ میلیون نفر است) درصد مشارکت معاونت فرهنگی ارشاد را کاهش دادیم. در سال های گذشته درصد مشارکت ما با دانشجویان برابر بود و هر کدام از طرفین مبلغ ۴۰ هزار تومان را پرداخت می کردند. اما امسال درصد مشارکت ما ۱۰ درصد کاهش داشته تا از محل اعتبارش بتوانیم تعداد بیشتری از دانشجویان و طلاب را تحت پوشش این یارانه قرار بدهیم. چون اگر قرار بود درصد سال جاری را برابر با درصد سال های قبل در نظر بگیریم مسلماً از تعداد کسانی که می توانستند از این امکانات استفاده کنند، کاسته می شد.

اقدام دیگری که معاونت فرهنگی وزارت ارشاد انجام داد تقسیم استانی سهمیه بر اساس سرانه دانشجویی بود تا هر استان به طور مجزا بتواند از این امکان برای دانشجویان در حال تحصیل بهره مند شود. اگر این کار انجام نمی شد بیم آن وجود داشت که استان های برخوردار به سرعت کل بودجه تخصیص داده شده را مصرف کنند و استان های کم برخوردار از بن کتاب بی بهره بمانند. البته این سهمیه بندی را تا ۱۶ اردیبهشت ادامه دادیم تا مبلغ باقی مانده از این یارانه به وزارت ارشاد مرجوع نشود و همه مبلغ در نظر گرفته شده برای تأمین بن کارت ها به مصرف دانشجویان و طلاب برسد.

لازم به توضیح است که دانشجویان و طلاب در مقاطع مختلف تحصیلی در این طرح ثبت نام کرده اند و معمولاً بودجه تفکیکی هر استان در مدت کوتاهی در همان استان مورد استفاده محصلین دانشگاه ها و حوزه های علمیه قرار گرفته است.

ظواهر بن کارت دانش آموزی هم

امسال برای اولین بار در دستور

کار معاونت فرهنگی وزارت ارشاد

قرار گرفته بود...

بله. درست است. ما امسال با این هدف که بتوانیم اقشار مختلف تحصیلی را تحت پوشش این بن کارت ها قرار بدهیم برای دانش آموزان هم یارانه خرید کتاب را در نظر گرفتیم. این بن کارت ها در دوره های قبلی طراحی نشده بود

علی نامجو ▀ وزارت ارشاد در ادوار مختلف برگزاری نمایشگاه کتاب با تسهیلاتی از جمله تهیه و توزیع بن کارت اقدام به حمایت مالی از علاقه مندان به حوزه کتاب کرده است. امسال این بن کارت ها تغییرات جالب و متنوعی داشته که ممکن است همه کسانی که به نمایشگاه در شهر آفتاب می آیند از آن ها مطلع نباشند. با نیک نام حسین پور مدیر کمیته رفاهی نمایشگاه گفت و گویی انجام داده و از او در مورد چندو چون تخصیص این بن کارت ها سوالاتی پرسیدیم.

اوزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

در دوره های برگزاری نمایشگاه

کتاب بن کارت هایی را در اختیار اقشار

مختلف مصرف کنندگان در حوزه کتاب

قرار می داده است. آقای حسین پور

برای نمایشگاه بیست و نهم در شهر

آفتاب توزیع این بن کارت ها با چه

شرایطی اتفاق افتاده است؟

ما در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باهدف حمایت از مصرف کنندگان کتاب و برنامه های کتاب خوانی به خصوص با توجه به جابه جایی نمایشگاه به شهر آفتاب یارانه ها را در چند نوع تقسیم بندی کردیم که بتوانیم اقشار بیشتری را تحت حمایت بن کارت های خرید کتاب قرار بدهیم. یکی از انواع آن ها، بن کارت های ویژه طلاب و دانشجویان است که امسال سقف کلی تخصیص داده شده برای این بخش را به دوازده میلیارد تومان افزایش دادیم. در این بخش مشارکت ما از ناحیه وزارت ارشاد نسبت ۶۰ به ۴۰ بود، یعنی ۴۰ درصد از مبلغ یک میلیون ریالی در نظر گرفته شده برای هر بن کارت را که مربوط به یک دانشجوی طلبه است، وزارت ارشاد و معاونت امور فرهنگی این وزارتخانه تحت عنوان یارانه به متقاضیان خرید کتاب پرداخت کرده و هر یک از متقاضیان دریافت این یارانه مبلغ ۶۰ هزار تومان معادل ۶۰ درصد بن کارت را پرداخت کنند. مکانیسم تهیه این بن کارت در گذشته این طور بود که هر متقاضی با مراجعه به سایت ویژه بن کارت پروفایل مربوطه را کامل می کرد. نام، نام خانوادگی، کد ملی، نام دانشگاه، رشته تحصیلی، محل دانشگاه و سایر مشخصات را در پروفایل اختصاصی وارد می کردند و پرداخت این بن کارت ها هم از طریق سامانه آپ انجام می گرفت. امسال اتفاق جدید را به این رویه اضافه کردیم که طی آن متقاضیان هم می توانستند پرداخت از طریق کارت فیزیکی را انتخاب کنند و هم می توانستند پرداخت از طریق کارت مجازی را.

اگر مسیر فیزیکی را انتخاب می کردند باید شعبه مورد نظرشان برای دریافت کارت را نیز انتخاب و بعد از آن، از تاریخ ۸ اردیبهشت به شعبه مورد نظر بانک شهر مراجعه و از طریق این شعب نسبت به دریافت بن کارت فیزیکی مربوط به خودشان اقدام می کردند. اما اگر پرداخت از طریق کارت مجازی انتخاب می شد، دیگر نیازی به مراجعه متقاضی به شعبه بانک شهر نبود. در این شرایط

رمز و شماره کارت مجازی از طریق پیامک به شماره معتبری که هر کدام از متقاضیان به عنوان شماره امن در سایت ثبت نام ذکر کرده بودند ارسال می شد. (البته ما برای دانشجویانی که کارت مجازی را انتخاب کرده بودند فرصتی را در نظر گرفتیم که طی آن کسانی که احتمالاً به دلیل زیرساخت ها و امکانات این مکان برای دریافت کد و بن کارتشان با مشکل روبرو شدند این شانس را داشته باشند که با مراجعه به شعبه اصلی بانک شهر مستقر در شهر آفتاب نسبت به دریافت کارت فیزیکی شان اقدام کنند. بنابراین سعی کردیم برای این دوستان امکان تهیه هر دو نمونه کارت را فراهم کنیم.

آیا تا این لحظه آمار دقیقی از

متقاضیان دریافت بن کارت

دارید؟

آخرین آماری که تا امروز صبح به دست آمده آمار ۱۸۶ هزار تن را به عنوان ثبت نام کنندگان بن کارت های دانشجویی نشان می دهد. نزدیک ۹۰ هزار تن هم تا امروز کارتشان را از شعب بانک شهر دریافت کرده اند. ما این فرصت را برای دانشجویان علاقه مند فراهم کردیم تا هم از طریق تقاضای کارت به صورت فیزیکی و هم از طریق دریافت کارت به روش مجازی تا ۲۳ اردیبهشت برای ثبت نام اقدام کنند. این اولین بار است که ما در نمایشگاه این کار را انجام می دهیم تا امکان بیشتری برای دریافت بن کارت های دانشجویی فراهم شود. دانشجویان عزیز فقط باید توجه داشت باشند که بن کارت های خرید کتاب ۲۴ ساعت پس از ثبت نام فعال خواهد شد بنابراین قبل از سپری شدن این مدت اقدام به استفاده از این کارت ها نکنند. این بخش مربوط به بن کارت های

اجازه دهید تأکید

کنم کسانی که

بن کارت های

صادر شده شان را

از سوی معاونت

فرهنگی وزارت

ارشاد را دریافت

کرده اند توجه

کنند به جز بن

کارت های اهل قلم

بقیه بن کارت ها

از ۱۵ تا ۲۵

اردیبهشت قابلیت

بهره برداری و

استفاده دارد و

بعد از این تاریخ

دیگر اعتباری

ندارد

به سازمان ها و نهادهای مختلف است که روش مشخصی دارد. هر کدام از سازمان ها و نهادهای متقاضی به سازمان معاونت فرهنگی وزارت ارشاد مراجعه می کنند و با توجه به رده و نوع سازمانشان (فرهنگی، صنعتی یا خدماتی) یارانه مصوب در معاونت فرهنگی به آن ها پرداخت خواهد شد. یارانه مورد نظر برای این بخش از ۵ درصد تا ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است. معمولاً در این نوع بن کارت مبلغ خوبی جمع آوری می شود که در مشارکت سازمان ها با معاونت فرهنگی به دست آمده است و می تواند درصد قابل توجهی از نیازهای سازمان ها و نهادهای مختلف در مسئله تجهیز کتابخانه های بخش های نامبرده را تأمین کند. امسال از سوی وزارت ارشاد این آمادگی اعلام شده که امکان تجهیز کتابداری ها از این طریق با همکاری نهاد کتابخانه ها امکان پذیر خواهد بود. با این توضیح کتابخانه های زیر نظر شهرداری ها، کانون های پرورش فکری کودکان و نوجوانان و سایر مجموعه های برخوردار از واحد کتابداری می توانند از این طرح استفاده کنند. جدای از این اجازه دهید تأکید کنم کسانی که بن کارت های صادر شده شان را از سوی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد دریافت کرده اند توجه کنند به جز بن کارت های اهل قلم بقیه بن کارت ها از ۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت ماه قابلیت بهره برداری و استفاده را دارد و بعد از این تاریخ دیگر اعتباری ندارد. از سوی دیگر گاهی اوقات در سال های قبل دیده می شد که برخی ناشران و صاحبان بن کارت به دنبال تخلفاتی بودند و می خواستند از مبلغ موجود در بن کارت ها استفاده ای غیر از خرید کتاب داشته باشند. باید گفت امسال راهکارهایی اندیشیده شده که از طریق بازرسان ویژه وزارت ارشاد با ناشران متخلف و از طریق قانونی با صاحبان کارت هایی که اقدامات متخلفانه ای در جهت بهره برداری از این کارت ها داشته باشند، برخورد خواهد شد. بنابراین توصیه ما به همه دوستان این است که از مسیر قانونی از این بن کارت ها استفاده کنند

ما این تفکیک را در این دوره حذف کردیم و بن کارت ها را برای دو بخش بین الملل و داخلی نمایشگاه یکسان سازی کردیم. به این ترتیب اختیار انتخاب را به عهده متقاضیان گذاشتیم تا خودشان تصمیم بگیرند که بن کارتشان را برای خرید کتاب های چه بخشی مصرف کنند. ایجاد بن کارت برای اساتید دانشگاه و حوزه علمیه هم در همین راستا انجام شد. ارزش هر کدام از بن کارت های ویژه اساتید مبلغ ۲۵۰ هزار تومان خواهد بود. از این مبلغ ۳۰ درصد از سوی معاونت امور فرهنگی پرداخت شده و ۷۰ درصد از این مبلغ را متقاضی پرداخت می کند. البته از این طرح چون برای اولین بار اتفاق افتاد و شاید به دلیل کم بودن میزان اطلاع رسانی استقبال چندانی به عمل نیامد. با این توضیح کارشناسان ما آسیب شناسی این طرح را زیر نظر گرفته اند تا علت مشخص شود. ممکن است سقف خرید برای اساتید پایین بوده، درصد مشارکت معاون فرهنگی رغبت لازم را ایجاد نکرده یا باید بهتر از این اطلاع رسانی در مورد طرح اتفاقی می افتاده. به هر صورت برای سال آینده قطعاً مشکل را بررسی خواهیم کرد و ایرادش را رفع می کنیم.

آیا بن کارت های دیگری هم از سوی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد برای علاقه مندان در نظر گرفته شده است؟

بله. بن کارت دیگری هم با توجه به هماهنگی های صورت گرفته بین معاونت فرهنگی وزارت ارشاد و سازمان بهزیستی در نظر گرفته شده که هدفش تجهیز مهدکودک ها است. لیست مهدکودک ها را سازمان بهزیستی آماده کرده و بن کارت هایی تا سقف ۱ میلیون تومان برای تجهیز مهدکودک ها در نظر گرفته شده است. به نحوی که از این یک میلیون تومان ۵۰ درصد را معاونت فرهنگی پرداخت می کند و ۵۰ هزار تومانی باقی مانده بر عهده مهدکودک ها خواهد بود. آخرین مورد بن کارت ها هم بن کارت های مشارکتی مربوط

اقدام دیگری که معاونت فرهنگی وزارت ارشاد انجام داد تقسیم استانی سهمیه بر اساس سرانه دانشجویی بود تا هر استان به طور مجزا بتواند از این امکان برای دانشجویان در حال تحصیل بهره مند شود

و نمایشگاه بیست و نهم کتاب در شهر آفتاب به عنوان اولین دوره اجرای این طرح برای دانش آموزان بوده است. سعی ما برای مدیریت بهتر این حرکت از طریق دوستانان در خانه کتاب صورت گرفت. در این طرح مبلغ ۲۵ هزار تومان از سمت متقاضی دانش آموز و همین مبلغ از سوی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد به عنوان بن کارت دانش آموزی پرداخت شد و کارتهایی که در اختیار متقاضیان قرار گرفت مبلغ ۵۰ هزار تومان اعتبار داشت. البته ما این طرح را به دلیل وجود تفاوت بین دانش آموزان با تفاوت هایی جزئی انجام دادیم. در این طرح مدارسی که دانش آموزانشان را به صورت گروهی - حداقل ۴۰ نفر - ثبت نام کنند، می توانند بن کارت خرید کتاب برای مربیانشان را هم از معاونت فرهنگی دریافت کنند.

شرایط مادر این طرح به ازای ثبت نام ۴۰ نفر دانش آموز به صورت گروهی تخصیص دو بن کارت ۱۰۰ هزار تومانی برای دو مربی مدرسه بود. علاوه بر این، چنین مدرسی اگر در شهر تهران واقع باشند، بن کارتی به ارزش ۳۰۰ هزار تومان و اگر در استان قم و البرز قرار گرفته باشند، یک بن کارت ۵۰۰ هزار تومانی را برای تجهیز کتابخانه مدرسه از ما دریافت کردند. از این طرح هم خوشبختانه استقبال خوبی انجام شد به این ترتیب که حدود ۲۶ هزار دانش آموز در این طرح دانش آموزی ثبت نام کردند. از این میان ۱۲ هزار نفر به صورت گروهی و مابقی به شکل انفرادی نام نویسی کرده بودند. این دوستان می توانند در روزهای باقی مانده نمایشگاه در شهر آفتاب حضور پیدا کنند و نسبت به دریافت و بهره گیری از این بن کارت ها اقدام کنند. البته امسال اولین دوره این طرح و در اصطلاح به صورت پایلوت بود. سعی ما این است که طرح دانش آموزی را برای دوره های بعدی نمایشگاه گسترش دهیم تا بتوانیم امکان برخورداری تعداد بیشتری از دانش آموزان از این بن کارت ها را فراهم کنیم. ناگفته نماند که به خاطر محدودیت های قوانین آموزش و پرورش در مسافرت های گروهی دانش آموزان و نزدیکی ایام نمایشگاه به دوران امتحانات کودکان و نوجوانان در مدارس ناچار شدیم این طرح را فقط به دانش آموزان سه استان تهران، قم و البرز اختصاص بدهیم. به هر شکل این طرح برای اولین بار بود که می خواست اجرا شود و هماهنگی ها بین آموزش و پرورش و معاونت فرهنگی وزارت ارشاد در فرصت پایانی انجام شد اما تلاش می کنیم این طرح را برای دوره های بعدی برای دانش آموزان همه استان های ایران به مرحله اجرا برسانیم.

در سال های قبل بن کارت های مربوط به بخش بین الملل و داخلی باهم متفاوت بود. این روال در نمایشگاه بیست و نهم هم ادامه دارد؟

نه، با توجه به محدودیت هایی که ممکن بود این تفکیک برای متقاضیان کتاب ایجاد کند

برنامه های فرهنگی

میهمان ویژه نمایشگاه کتاب

روسیه به عنوان مهمان ویژه نمایشگاه امسال کتاب با فضایی به مساحت ۲۷۰ متر در شهر آفتاب حضور پیدا کرده است. ضمناً در این نمایشگاه ۵ نفر از مقامات روسیه، ۶ نفر عوامل اجرایی و ۳۰ نویسنده و ناشر روس در نمایشگاه کتاب تهران امسال شرکت می کنند. و این کشور برگزار ی بیش از ۳۰ نشست و میزگرد و ۱۵ برنامه همکاری دانشگاه ها و مراکز فرهنگی داخلی به همراه هنرمایی گروه موسیقی «اتاوا یو» روسی در داخل و بیرون نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را برعهده گرفته است.

میهمانان خارجی حاضر در نمایشگاه

میهمانانی از کشورهای سوریه، روسیه، آلمان، چین، سوئد، لبنان، دانمارک، قزاقستان، پاکستان و امارات متحده عربی به علاوه رئیس اتحادیه ناشران ایتالیا، رئیس نمایشگاه کتاب تورینو ایتالیا و چند نویسنده ایتالیایی در شهر آفتاب حاضر خواهند شد.

تالار گفت و گو

تالار گفت و گو با برنامه هایی برنامه های که موضوعاتش به حوزه نشر و قلم مربوط می شود و مسائل مورد نظر ناشران را از جنبه های مختلف و از دیدگاه های کارشناسی مورد توجه قرار می دهد در نمایشگاه امسال فعالیت خواهد کرد. موضوعاتی همچون «بحران محتوا»، «تولید و ویژگی های آن»، «توزیع و بازاریابی» و... را از جمله محورهای مربوط به تالار گفت و گو در بیست و نهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خواهد بود.

نشست های سرای اهل قلم

در سرای اندیشه نمایشگاه کتاب شهر آفتاب سلسله نشست هایی برگزار خواهد شد که دربرگیرنده جنبه های فرهنگی است و به طور عام تر موضوعات حوزه قلم و نشر را در نظر دارد. سرای اندیشه برای برنامه های مناسبی در نظر گرفته شده و تعداد ۳۰ نشست از بین پیشنهاد های رسیده به دبیرخانه بر اساس اولویت موضوع و اعلام پیشنهاد برای این سرا پیش بینی شده است.

امکانات تفریحی و رفاهی شهر آفتاب

۲ شعبه فروشگاه شهروند به همراه یک میدان میوه و تره بار به منظور رفاه حال بازدیدکنندگان در شهر آفتاب برپا شده است. استقرار ۳۰۰ تاکسی، تخفیف ۳۰ درصدی بلیت مترو به دانشجویان شهرستانی و تخصیص سرویس های رایگان، تجهیز و راه اندازی چند رستوران و تعداد زیادی دستگاه عابر بانک از در ورودی نمایشگاه تا غرفه های مختلف از جمله امکانات رفاهی است که برای راحتی بیشتر مراجعه کنندگان نمایشگاه امسال در نظر گرفته شده است

همه چیز درباره نمایشگاه بیست و نهم کتاب تهران

ضیافت بزرگ کتاب ها در شهر آفتاب

بلاخره شروع شد. بیست و نهمین نمایشگاه کتاب که می توان آن را یک شروع دوباره دانست، چراکه امسال با استقرار نمایشگاه در شهر آفتاب این رویداد فرهنگی شکل و شمایل تازه ای پیدا کرده است. در نمایشگاه چه خبر است؟ چه کتاب هایی عرضه می شوند، چه میهمان هایی می آیند و چه نشست هایی برگزار می شود. اگر می خواهید به طور خلاصه از آنچه در نمایشگاه خواهد گذشت با خبر شوید این گزارش را بخوانید:

آمار عناوین کتاب ها در نمایشگاه کتاب ۹۵

در نمایشگاه بیست و نهم در مجموع بیش از ۱۶۰ هزار عنوان کتاب در بخش بین الملل عرضه می شود که ۱۱۸ هزار و ۳۶ عنوان کتاب لاتین و ۴۲ هزار و ۴۲۰ عنوان کتاب عربی در نمایشگاه حضور دارد که از این میان ۵۰ درصد از این کتاب ها به سه سال اخیر (۲۰۱۶-۲۰۱۵-۲۰۱۴) مربوط می شوند. ۴۶ توزیع کننده لاتین کتاب هایی از پنج هزار و ۹۳۲ ناشر را در نمایشگاه عرضه خواهند کرد. همچنین ۸۴ توزیع کننده عربی آثاری از ۳۲۵ ناشر عرب را در نمایشگاه در معرض دید بازدیدکنندگان قرار خواهند داد. کتاب های لاتین در حوزه علوم انسانی، هنر، فنی و مهندسی، علوم پایه، پزشکی، کتب مرجع و... است. بیشتر موضوعات کتاب های عربی هم مربوط به حوزه علوم انسانی است.

گران ترین و ارزان ترین کتاب ها در شهر آفتاب

امسال گران ترین و ارزان ترین کتاب بخش بین الملل کتاب قرآن مجید است. در بخش

لاتین کتاب قرآن طلایی با قیمت ۸۰ هزار یورو گران ترین کتاب نمایشگاه است و در بخش عربی نیز ارزان ترین کتاب قرآن به قیمت یک و نیم دلار عرضه می شود. در این بخش نظارت سه مرحله ای کتاب های عرضه شده به عنوان یکی از برنامه های شورای نظارت و ارزیابی بیست و نهمین دوره نمایشگاه کتاب در بخش بین الملل و ایجاد بانک اطلاعات کتاب ها در این دوره در شهر آفتاب در نظر گرفته شده است.

مهمانسرا و محل اسکان رایگان

با توجه به استقبال قشر دانشجویی و طلاب، نمایشگاه کتاب با همکاری شهرداری تهران و حرم مطهر امام خمینی (ره) محلی برای اسکان موقت دانشجویان و طلاب در مهمانسرای بهشت زهرا (س) در نظر گرفته است. علاوه بر این مکان های مسقف دیگری نیز برای دانشجویان و طلاب مهیا شده است. دانشجویان و طلابی که از شهرستان ها در نمایشگاه کتاب تهران حضور پیدا می کنند، امکان استفاده رایگان از این دو محل را برای اسکان موقت خواهند داشت.

با توجه به استقبال قشر دانشجویی و طلاب، نمایشگاه شهرداری تهران و حرم مطهر امام خمینی (ره) محلی برای اسکان موقت دانشجویان و طلاب در مهمانسرای بهشت زهرا (س) در نظر گرفته است

صحیح را با دیگران تجربه کنید.

دینی: اگر به دنبال کتابی تحلیلی هستید نیز می‌توانید سری به غرفه‌ی انتشارات «به‌نشر» در غرفه‌ی ورودی ملل، غرفه‌ی چهار بزیند و کتاب «اسلام و خشونت (نگاهی نوبه‌پدیده تکفیر)» به قلم «حسین احمد خشن» از متولیان غرفه بخواید. کتاب خوبی ست و اطلاعات بسیاری در رابطه با گروه‌های تکفیری و مسائل روز دنیا را با مطالعه این کتاب یاد خواهید گرفت.

تاریخی: اگر هم به دنبال کتاب تاریخی می‌گردید، بدون شک انتشارات «امیرکبیر» می‌تواند غرفه‌ای بسیار مناسب برایتان باشد. این انتشارات جدای از این که اکثر کتاب‌هایشان جذاب و خواندنی ست، کتابی دارند به نام «آخوند ملا محمد کاظم خراسانی» به قلم «دکتر علی اکبر ولایتی». کتاب الحق و الانصاف که کتابی شیرین و راحت خوان است با موضوع زندگی و اندیشه، **قصه‌ی ایرانی / کودک:** طرفدار قصه‌های ایرانی هستید؟ اگر جوابتان مثبت است، سری به غرفه‌ی نشر مرکز بزیند و کتاب «قصه‌های مشدی گلین خانوم: ۱۱۰ قصه‌ی عامیانه‌ی ایرانی» را نگاهی بیندازید. کتاب سرتاسر پر است از جذابیت‌های دلنشین و اتفاقات بانمک و جذاب. قصه‌های اصیل ایرانی از زبان پیرزنی شیرین گفتار. این قصه‌ها هم برای خودتان جذاب خواهد بود و هم برای کودکانی که می‌شناسید جذاب و آموزنده.

امسال ناشران بزرگ و کوچک ایران با دست پر به نمایشگاه کتاب آمده‌اند، در این ستون برخی از کتاب‌ها به صورت مختصر و در حوزه‌های گوناگون معرفی می‌شوند.

شعر: شاید معرفی کتاب دیوان «حیدر بابایه سلام» شهریار، اندکی عجیب باشد، اما انتشارات «نثر پروانه» امسال چاپ جدیدی از این مجموعه را به دستداران شعر فارسی ارائه می‌دهد. نسخه‌ای که بر اساس گفته‌ی خود این دوستان انتشاراتی کامل‌ترین مجموعه‌ی اشعار «حیدر بابایه سلام» از «استاد شهریار» است. نسخه‌ای که از روی دستخط خود استاد تهیه شده و بدون هیچ تحریف یا کمبودی، تنها نسخه‌ی کامل دیوان اشعار این شاعر بزرگ کشورمان محسوب می‌شود.

روانشناسی عمومی: «زبان بدن به زبان آدمیزاد» از نشر «هیرمند» را هم ترفی کنید. بخصوص اگر از آن دسته کسانی هستید که فکر می‌کنید در برقراری ارتباط با دیگران دچار مشکل هستید و نمی‌توانید آن گونه که می‌خواهید حرفتان را منتقل کنید. این کتاب با زبان ساده به شما کمک می‌کند تا هر چه بهتر بر این گونه مشکلات خود فائق آید و لذت ارتباط

ناشران از کتاب‌هایی که به نمایشگاه آورده‌اند، می‌گویند؟

دنیای رنگی کتاب‌های کاغذی

در پاریس و لندن «نوشته‌ی «جورج ارول» است که تنها ۱۷۰۰ تومان قیمت دارد و دوستان «نشر ماهی» باور دارند که این عنوان، کتابی خوب در مجموعه‌ی تازه‌های چاپ در این نشر است. نشر ماهی در نظر دارد برای سال ۹۵ تمرکز خود را بر روی کتاب‌های تاریخی بگذارد.

دنیای ادبیات

نشر «نیم‌آ» تنها سه سال سابقه‌ی حضور در نمایشگاه را دارد، اما در همین سه سال گذشته که حضور داشته‌اند بسیاری از عناوین پرفروش نمایشگاه کتاب از عناوین چاپ‌شده توسط این انتشارات انتخاب‌شده‌اند. نیم‌آ با داستان و مجموعه اشعار شناخته می‌شود. امسال نیز با همین دودسته‌ی اصلی و با ۱۷۰ عنوان کتاب به دیدار دوستداران کتاب آمده‌اند. خودشان تعداد عناوین مهمشان را یکی، دوتانمی دانند؛ اما پیشنهاد ویژه‌ای دارند: «طوطی ابرهای گم‌شده» جدیدترین رمان «کوروش اسدی» باقیمت بیست هزار تومان از سوی این ناشر منتشر شده است. امتحان کنید، شاید پشیمان نشدید.

فلسفه و جامعه‌شناسی

نمی‌شود کتاب‌خوان بود و «نشر نی» را نشناخت. انتشاراتی با سابقه‌ی طولانی در حوزه‌های علوم انسانی و علوم دینی و فلسفه. این به این معنا نیست که «نشر نی» در حوزه‌های دیگر مثل ادبیات یا هنر و غیره فعالیت ندارد؛ اما بسیاری از جامعه‌ی کتاب‌خوان ایران «نی» را با کتاب‌های علوم انسانی و دینی‌اش می‌شناسد. در نمایشگاه بیست و نهم کتاب تهران، این نشر با حدود ۵۰۰ عنوان در سالن عمومی کتاب حضور دارد که از این تعداد ۴۰ عنوان جدید نسبت به نمایشگاه سال قبل حضور دارد. شاید بتوان با توجه به فروش کتاب‌های نشر «نی» پیش‌بینی کرد که عناوینی مانند «جریان‌های فکری در حوزه‌ی معاصر قم» به قلم «سید محسن طباطبایی فر»، «دولت و اجرای شریعت» به قلم «محمد سروش محلاتی» و «جامعه‌شناسی مردم‌مدار» از عناوین پرفروش این نشر خواهند بود.

انتشارات ترجمه‌شده‌اند. لازم به ذکر است که کتاب «آلیس کنار آتش» کاندید نوبل ادبیات سال ۲۰۱۴ بوده است.

آس و پاس ارول

اما شاید کسی از علاقه‌مندان به کتاب نباشد که «نشر ماهی» را نشناسد. حتی اگر تابه‌حال کتابی از این انتشارات را نخوانده باشد (!) باز هم بعید است که کتاب‌هایی با طراحی یونفرم سفید و نارنجی از این انتشارات را ندیده باشد. «ماهی» نشر چندان قدیمی نیست (در مقایسه با انتشارات دیگر) اما نشری معتبر به حساب می‌آید به‌ویژه در زمینه‌ی چاپ کتاب‌های رمان و مجموعه داستان‌های خارجی زبان فعال است. این نشر در نمایشگاه بیست و نهم با مجموع سیصد عنوان کتاب جز پر عنوان‌ترین نشرهای فعال در زمینه‌ی ادبیات داستانی به حساب می‌آید. از این تعداد ۱۵ عنوان «نشر ماهی» عناوینی جدید هستند ولی پیشنهاد ویژه این نشر به‌تمامی کتاب دوستان، کتاب «آس و پاس

روز چهارده اردیبهشت سال ۱۳۹۵ مجموعه‌ی «شهر آفتاب» با حضور حسن روحانی رئیس‌جمهور، علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و محمدباقر قالیباف شهردار تهران، افتتاح شد. روزی شلوغ برای همه به‌خصوص برای ناشرانی که درگیر و در راه اندازی غرفه خود بودند. یکی از این ناشران مدیر انتشارات «ماه‌اوه» است. آن‌ها امسال در نمایشگاه با ۹۰ عنوان کتاب حضور فعال دارند که از این تعداد ۱۲ عنوان آن، عناوین جدید این انتشارات به حساب می‌آیند. انتشارات «ماه‌اوه» چند سالی است که در زمینه‌ی داستان کوتاه خارجی نیز فعالیت داشته است. آن‌ها امید دارند که با دو عنوان جدید خود که تابه‌حال در ایران وجود نداشته است، بتوانند نظر مخاطبان بسیاری را به غرفه‌ی خود جذب کنند. «کتاب‌ها و سیگارا» اثر نویسنده «جورج ارول» و «آلیس کنار آتش» اثر نمایشنامه‌نویس و داستان‌نویس نام‌آشنا «یون فوسه» برای نخستین بار در ایران توسط همین

نخستین نمایشگاه کتاب تهران در زمان جنگ چگونه راه اندازی شد؟

صبح زنگنه: کار ما جهان را در بهت فرو برد

روزهای سخت، روزهایی که آدم ها به فکر نجات جان شان بودند و باران بمب و موشک بر سرشان می بارید. در آن روزها فکر کردن به خیلی چیزها شوخی بود اما آنهایی که در همان سال ها عزم جرم کردند تا نخستین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را راه بیندازند گوش شان بدهکار این حرف ها نبود. برای شان مهم نبود که بودجه مملکت صرف دفاع از خاک وطن می شود و دست شان خالی ست. با همان دست های خالی نمایشگاه کتاب در آبان ۶۶ راه افتاد و صبح زنگنه نخستین رییس نمایشگاه بود.

خودش می گوید پیش از آن یک بار به مناسبت دهه فجر یک نمایشگاه کتاب برگزار شد که بعدها به شهرستان ها هم تعمیم داده شد. او معاون فرهنگی وقت بود از تجربیاتش در بازدید نمایشگاه های بین المللی مدد گرفت و به همراه کارشناسان مختلف بنیان نمایشگاه کتاب را ریخت. این که از چه حوزه هایی کتاب در نمایشگاه وجود داشته باشد، این که در این اتفاق فرهنگی کارها فقط به نمایش کتاب ها ختم شود یا بحث فروش هم مطرح شود و این که صرفا محلی برای عرضه کتاب های خارجی باشد یا کتاب های منتشر شده در داخل هم به آن اضافه شوند، از جمله مباحثی بود که مطرح شد.

موضوع دیگر مسئله نظارت بر کتاب های وارداتی بود. زنگنه می گوید شورایی متشکل از جعفر شهیدی، ارباب شیرانی، عبدالکریم سروش، علی شریعتی، غلامعلی حداد عادل و رضا داوری اردکانی تشکیل شد. البته خیلی های دیگر هم بودند که حالا صبح زنگنه آنها را فراموش کرده است. علاوه بر آن از مراجع هم «آیت الله جوادی آملی، آیت الله سبحانی و آیت الله عمید زنجانی حضور داشتند».

کار فرهنگی وسط جنگ

بودجه نخستین نمایشگاه چقدر بود؟ صبح زنگنه می گوید: «کشور در حال جنگ بود همه منابع ارزی و درآمدی کشور ناظر به حمایت از دفاع کشور در برابر تجاوز عراق جهت داده می شد. بنابراین یافتن منبع مالی ارزی برای تامین خرید این کتاب ها جای بحث و تأمل داشت که با بررسی هایی که انجام شد، ارزیابی اولیه صورت گرفت و سقفی برای نیاز کشور در نظر گرفته شد که بادم می آید هشت تاده میلیون دلار در آن زمان برای هر دوره نمایشگاه به دولت پیشنهاد کردیم و دولت علیرغم همه محدودیت ها بر اساس جلسه ای که شخصا حضور یافتیم و از پیشنهاد خودمان دفاع کردم و در زمان جنگ با مکانیزم کسر کردن این مبلغ علی الراس از

سه میه همه دستگاه های دولتی، مصوبه هیات دولت را گرفتیم و با این مصوبه توانستیم جهشی به جلو داشته باشیم و با اعتماد به نفس بیشتری حرکت کنیم.»

مکان نمایشگاه دیگر موضوعی است که زنگنه به آن اشاره می کند: «مشکل بعدی محل نمایشگاه بود، که بعد ظهور فرهنگی و زمینه کتاب نداشت. یافتن جای مناسب بسیار سخت و شاق بود. تنها جایی که داشتیم موسسه نمایشگاه ها بود که آن هم نمایشگاهی است برای عرضه کالاهای تجاری و هیچ تناسبی با نمایشگاه فرهنگی، آن هم در حوزه کتاب نداشت. این محل هم چند سالی گرفتار اهمال و عدم بازسازی شده بود و در دوران جنگ و این عدم رسیدگی بیشتر شده بود، در حدی که سالن ها هم نه به لحاظ برق و نه به لحاظ تهویه و نه به لحاظ کف و ورودی و خروجی با نمایشگاه کتاب تناسب نداشت. بنابراین انرژی عظیمی صرف شد تا این نمایشگاه تا حدودی برای آرایه کتاب مناسب شود.»

با این حال محدودیت ها آنقدر زیاد بود که حتی تصورش را هم نمی شد کرد. مثلاً برگزار کنندگان هیچ قفسه ای نداشتند تا کتاب ها را در آن جادهند. عمده قفسه ها خارجی بود و امکان واردات هم وجود نداشت بنابراین از تمامی نیروها، موسسات و شرکت هایی که می توانستند در تهیه، ساخت، تولید و مونتاژ قفسه ها کمک کنند، دعوت و حجمی از قفسه ها آماده شد تا بتواند تا حدی جوابگوی نیازها باشد.

او یادآور شد: «اولین باری که امکان خرید کتاب خارجی در کشور فراهم شد، از طریق این نمایشگاه بود. تا پیش از آن فقط استادان دانشگاه ها سالانه به شکل محدود می توانستند کتاب خارجی بخرند؛ یعنی کتابخانه های دانشگاه های ما از کتاب و نشریات علمی به روز دنیا تهی و فقیر شده بود. از سوی دیگر حوزه های علمیه به شدت در تنگنا و محدودیت بودند. همچنین هنرمندان و متخصصان از

هیچکس باورش نمی شد که یک کشور در حال جنگ نمایشگاه کتاب برگزار کند. مردم دنیا درک نمی کردند کشوری که در جنگ است؛ به مساله کتاب آن قدر اهمیت دهد که در دوران جنگ هم حاضر باشد، نمایشگاه برگزار کند. از سوی دیگر هیچ ناشر خارجی هم باورش نمی شد کشوری در آن شرایط، ده میلیون دلار برای خرید کتاب های خارجی بودجه اختصاص دهد.»

دسترسی به آخرین محصولات فکر و اندیشه جهان محروم بودند؛ اما با نمایشگاه کتاب دریچه ای باز شد تا تشنگان علم و معرفت از دستاوردهای جهانی اطلاع پیدا کنند.»

دعوت از خارجی ها

آن وقت ها مثل حالا نبود که با اینترنت و ماهواره با دنیا ارتباط داشته باشیم و به یک چشم برهم زدنی با ایمیل و اینترنت از واقعه ای مطلع شویم. ۲۴ سال پیش وقتی مسوولان نمایشگاه تصمیم گرفتند که ناشران خارجی دعوت کنند، از طریق سفارتخانه ها و رایزن های فرهنگی و نویسندگانی که می شناختند دعوتنامه فرستاده شد.

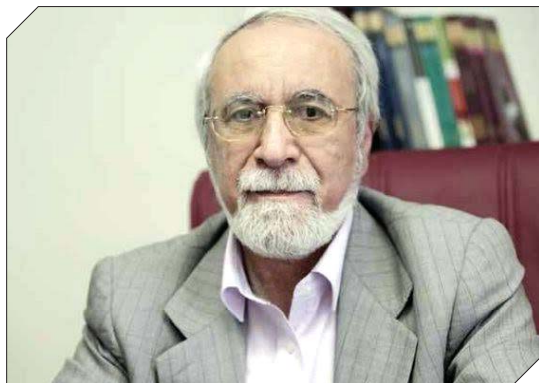
دعوتنامه ها که برای کشورهای خارجی فرستاده شد و در روزنامه های بین المللی آگهی نمایشگاه چاپ شد همه در بهت فرو رفتند: «هیچکس باورش نمی شد که یک کشور در حال جنگ نمایشگاه کتاب برگزار کند. مردم دنیا درک نمی کردند کشوری که در جنگ است؛ به مساله کتاب آن قدر اهمیت دهد که در دوران جنگ هم حاضر باشد، نمایشگاه برگزار کند. از سوی دیگر هیچ ناشر خارجی هم باورش نمی شد کشوری در آن شرایط، ده میلیون دلار برای خرید کتاب های خارجی بودجه اختصاص دهد.»

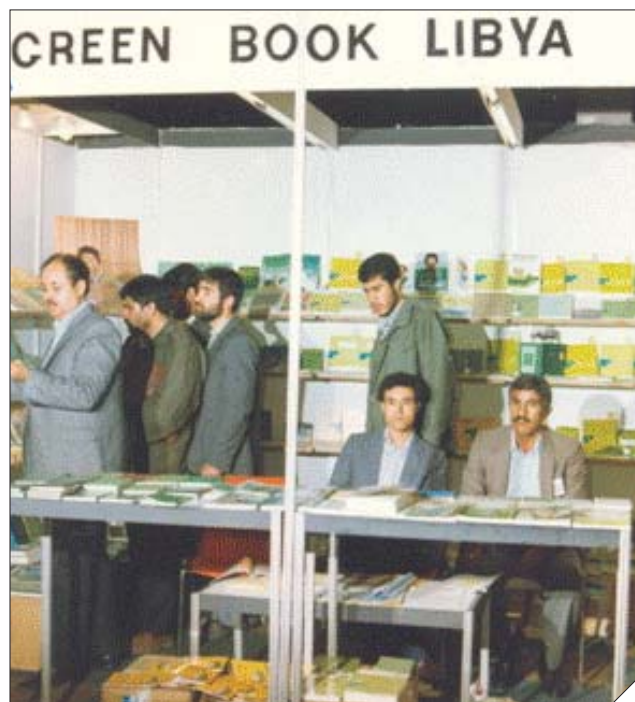
کار طاقت فرسا بود، ۲۴ سال پیش هیچ سیستم ثبت و ضبط و فایل بندی در کشور نداشتیم و ما نیازمند این بودیم که نرم افزار این حجم از داده ها را داشته باشیم؛ نمایشگاه کتاب اولین جایی بود که این نظام ورود اطلاعات در آن حجم عظیم که شاید در حد میلیون ها دیتا بود را به صورت زنده طراحی کرد؛ خود تجربه بسیار مهم و ارزشمندی بود. از سوی دیگر ارتباط دادن این شبکه با بانک عاملی که بتواند ریال افراد را بگیرد و به ناشران خارجی تحویل بدهد؛ پروسه سختی بود و چند ماهی طول کشید تا نظم و نسقی یافت.

خیلی ها نمایشگاه های سال ها پیش را با صف های طولانی برای خرید کتاب های لاتین به یاد دارند، پروسه ای که اول باید پول را می دادند و بعد برگه ای به آن ها معادل پولشان داده می شد و بعد در صف دیگری باید برگه را به ناشر تحویل می دادند تا بعد از گذشتن از این همه خوان به کتابی که می خواستند، می رسیدند.

حرکت از زیر صفر

زنگنه با یاد کردن مراحل سختی که برای برگزاری اولین نمایشگاه کتاب با آن مواجه بودند، می گوید: «ما صفر بودیم عملیات این جوری اصلا نداشتیم و یکباره یک نیاز به اندازه

و نباید عرضه شود، اما ما همیشه می گفتیم که ما قانون و مقررات داریم. به هیچ عنوان فشار از بیرون را نمی پذیریم.»

ماجرای سالن فرهنگ و تمدن اسلامی

او یکی از مهمترین بخش هایی را که در اولین دوره نمایشگاه کتاب وجود داشت، سالن فرهنگ و تمدن اسلامی می داند؛ سالنی که به اعتقاد او یکی از زیباترین سالن ها بود، مهمترین طراحان و مهندسان کشور جمع شده بودند و این سالن را طراحی کرده بودند، به طوری که هر کس وارد می شد تصور می کرد در یکی از موزه های اروپاست. شکل و شمایل که طراحی شده بود دقیقا معماری اسلامی را تداعی می کرد. از مهم ترین کتاب های خطی در علوم مختلف عکسبرداری رنگی شده بود. و واقعا موزه تمام عیاری شده بود.

آبان ۶۶ سالی بود که اولین نمایشگاه کتاب برگزار شد، اما سال ۶۷ نمایشگاه برگزار نشد تا این که اردیبهشت ۶۸ نمایشگاه دوم برگزار شد، زنگنه درباره این تاخیر یک ساله توضیح داد: «از آبان تا اردیبهشت در انتخاب فصل مردم بودیم، به این دلیل زمان نمایشگاه را انداختیم به اردیبهشت ۶۸ تا طی یک سال و اندکی که فرصت داشتیم، تجهیزات و امکانات لازم تامین شود. سالن ها باید تعمیر می شد از سقف سالن ها آب چکه می کرد، برقش قطع می شد و کف پوش نداشت. از این فرصت استفاده کردیم تا امکانات را مهیا کنیم و دیگر این که نمایشگاه اگر در اردیبهشت برگزار می شد، به تهویه های آن چنانی نیازی نبود و مردم راحت تر می توانستند به نمایشگاه بیایند.»

عزمشان را جزم کرده بودند که این نمایشگاه را برگزار کنند.

این سال ها که نمایشگاه کتاب برگزار می شود محدودیت سال انتشار کتاب ها برای ناشرانی که در نمایشگاه شرکت می کنند وجود دارد، اما در سال های اولیه این محدودیت سال انتشار نه در بخش خارجی و نه داخلی نبود.

رییس اولین نمایشگاه کتاب دلیل این موضوع را این می داند که قبل از آن در کشور هیچ چیزنداشتیم و اگر محدودیت قایل می شدیم از کتاب های چند سال قبلش محروم می شدیم، البته تاکید ما بر جدیدترین چاپ ها بود، اما می دانستیم این به خصوص برای کتاب های مرجع و فرس که تغییرات چندانی بر آن عارض نمی شد حرف بی منطقی بود. سال های بعد که قدری بازار اشباع شد، محدودیت سالی گذاشتیم.»

بحث نظارت

کمیتة نظارت و ارزشیابی در آن سال ها هم در نمایشگاه بود، اما قبل از عرضه درباره کتاب ها نظر می دادند و کتاب هایی که مجوز انتشار گرفته بودند مجاز به حضور در نمایشگاه بودند؛ مگر این که در شکل و قیمت و مسایل دیگر دست زده می شد.

زنگنه درباره این موضوع که آیا کتاب ها در آن زمان هم از نمایشگاه جمع آوری می شد، گفت: «ممکن بود که کتاب هایی در نمایشگاه جمع می شدند؛ ولی به گستردگی الان نبود، اگر کتاب قبلیش مجوز می گرفت، به نمایشگاه می آمد. البته باز هم آن زمان کسانی بودند که کتاب هایی که مجوز گرفته بودند و با مذاقشان سازگار نبود، می گفتند که این کتاب اشکال دارد

سد کرج داشتیم، تصور کنید آبی که پشت سد جمع شده مسیری که باید آب را در آن راه هدایت کند، محدود بود. صدها هزار نفر متقاضی و این طرف هم محدودیت ساز و کار و ارز. همه این ها بود، واقعا کار شاق و سخت و جانکاه، اما بسیار شیرین بود. شاید شیرین ترین لحظات عمر ما همان لحظاتی بود که توانستیم کار جدیدی برای کشور شکل دهیم و مردم وقتی کتاب دستشان می رسید و با آن معاشقه می کردند، برای ما لذت فوق العاده داشت.»

از اولین نمایشگاه کتاب ۷۰۰ هزار نفر بازدید کردند و این آمار از طریق فروختن بلیط به مراجعه کنندگان به دست آمد. زنگنه در این باره گفت: «می خواستیم آمار به دست بیاوریم برای آمار گرفتن ابزار نداشتیم مناسب ترین روش این بود که بلیط بفروشیم. قیمت آن بسیار ناچیز بود؛ پول کاغذ آن هم در نمی آمد، ولی به ما کمک می کرد که تعداد ورودی ها را بشماریم.»

روزی ۱۰۰ هزار بازدیدکننده

با این حساب تقریبا روزی صد هزار نفر از نمایشگاه کتاب در اولین دوره دیدن کردند، به قول زنگنه این یعنی تظاهرات میلیونی. «این رقم برای آن موقع خیلی زیاد بود، برای اولین بار بود که روزانه صد هزار نفر به محدوده ای وارد می شدند به لحاظ امنیتی، سیاسی، اخلاقی، اجتماعی، تامین مواد غذایی و سرویس های عمومی خیلی ریسک بزرگی بود. ولی عشق مردم و تاکید مسوولان این بود که این کار انجام شود؛ آن هم نه در شرایط عادی. در شرایط جنگ جمع کردن صد هزار نفر در روز در یک جا بسیار سخت بود بود؛ عملیات حمله به تهران بود، موشک باران تهران بود» در آن شرایط آن ها

ما صفر بودیم
عملیات این
جوری اصلا
نداشتیم و یکباره
یک نیاز به
اندازه سد کرج
داشتیم، تصور
کنید آبی که
پشت سد جمع
شده مسیری که
باید آب را در
آن راه هدایت
کند، محدود
بود. صدها هزار
نفر متقاضی و
این طرف هم
محدودیت ساز
و کار و ارز. همه
این ها بود، واقعا
کار شاق و سخت
و جانکاه، اما
بسیار شیرین بود

یادی از اهالی قلمی که در سال گذشته با زندگی خداحافظی کردند

وز شمار خرد هزاران بیش

محمد معلق ▲ سال گذشته، سایه خیلی‌ها هنوز بر سر ادبیات و فرهنگ مملکت گسترده بود. بزرگانی که چون درختانی کهن سایه پرنمزشان را گسترده بودند تا فرهنگ زایشی همیشگی داشته باشد. اما امسال جای خیلی‌ها در نمایشگاه کتاب خالی است. بزرگانی که جای خالی‌شان به این راحتی‌ها هرگز پر نخواهد شد. کسانی که زندگی‌شان در کتاب و کتابت خلاصه می‌شد و سرمنشأ بسیاری از پیشرفت‌های جامعه ایرانی طی دهه‌های گذشته بوده‌اند.

یکی از این بزرگان صادق آئینه‌وند است. استاد دانشگاه تربیت مدرس و رئیس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. او درست هم‌زمان با برگزاری نمایشگاه

بیست و هشتم یعنی اردیبهشت ۹۴ چشم از جهان فروبست. باین حال آثارش چون چراغی همیشه فروزان بر تارک فرهنگ ایران می‌درخشد. آثاری چون «ادبیات انقلاب در شیعه»، «اطلس تاریخ اسلام»، «تاریخ سیاسی اسلام» و «علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی». «مرحوم آئینه‌وند دکترای رشته ادبیات عرب از دانشگاه القدیس یوسف لبنان بود و سرپرستی رابزنی فرهنگی ایران در سوریه را نیز بر عهده داشت.

مصطفی اسلامی‌نویسنده، مترجم و ویراستار دیگر چهره فرهنگی بود که در بهمن‌ماه ۹۴ رخ در نقاب خاک کشید. او نیز با آثاری چون «فولاد قلب»، «به کجای این شب تیره»، «رضاخان ماکسیم» و ... از جمله آثاری بودند که اسلامی‌ه در طول حیات پر بار خود آن‌ها را منتشر کرد.

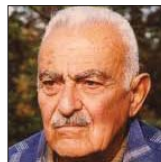
سهیلا بسکی نویسنده‌ی آثاری همچون «بی‌بی پیک»، «در محاق» و «عکس‌های فوری» دیگر چهره فرهنگی بود که چشم از جهان فروبست. او متولد ۱۳۲۲ بود و در خرداد ۱۳۹۴ در شهر مسجد‌های کهن - استانبول - بود. بسکی جدا از نویسندگی رمان و داستان از ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۶ مدیر مجله‌ی «آبادی» بود و یک سال پس از کناره‌گیری از این سمت خود مجله‌ی «معمار» را تأسیس کرد.

فتح‌الله بی‌نیاز، نویسنده و منتقد ادبی نیز در سال گذشته بدرود حیات گفت. او در رشته‌ی برق از دانشگاه فارغ‌التحصیل شد اما همواره درگیر ادبیات و نقد ادبی بود. تعدادی آثار داستانی نیز به رشته‌ی تحریر درآورد که از آن جمله می‌توان به «می‌روم که بمیرم»، «نوعی خصوصیت» و «مکانی به وسعت هیچ» اشاره کرد.

عبدالحسین حائری، کسی که کم‌بیش سال‌رئیس کتابخانه‌ی مجلس شورای اسلامی بود دیگر چهره ماندگار فرهنگی بود که بار سفر بست. او متولد ۱۳۰۶ در شهر قم بود. وی نسخه‌شناس و فهرست‌نگاری حاذق بود که آثار مکتوب ارزشمندی از خود به جای گذاشت. خردادماه ۱۳۹۴ زمان خوابی ابدی برای این فرهنگ‌شناس و فعال ادبی کشور بود.

رضادانشور نیز جزو درگذشتگان فرهنگی سال ۹۴ است. «رضادانشور» از دهه‌ی ۵۰ با چاپ آثارش در نشریات و جنگ‌های مشهد فعالیتش را در زمینه‌ی ادبیات آغاز کرد؛ اما زمان زیادی را نتوانست در ایران بماند و اوایل دهه‌ی ۶۰ از ایران رفت. رفتنی که هیچ‌گاه بازگشتی به همراه نداشت. سرطان در سال ۱۳۹۴ رضادانشور را از میان ما برد اما آثارش همچنان برای ما باقی خواهند ماند. آثاری چون: «نماز میت»، «خسرو خوبان»، «بار دیگر ابودر» و ...

فروردین‌ماه سال ۱۳۹۵، «منوچهر ستوده» خالق آثاری چون «تاریخ جزایر و بنادر خلیج فارس» و «تاریخ بدخشان» و ... هم چشم از جهان فروبست. ایران‌شناسی

که شانه‌به‌شانه زنده‌یاد ابرج افشار تمام گوشه و کنار ایران را گشته بود و برای سرزمینش کتاب‌ها نوشته بود.

داود رمضان شیرازی مدیر انتشارات «سنایی» و از مدیران اسبق اتحادیه‌ی ناشران و کتاب‌فروشان هم در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۴ درگذشت. او که یکی از بنیادگذاران اتحادیه ناشران و کتاب‌فروشان بود در طول فعالیت حرفه‌ای خود علاوه بر چاپ کتاب‌های بسیار، نقش عمده‌ای در شکل‌دهی به حرکات صنفی و مسائل صنفی مربوط به ناشران بود.

دیگر چهره فرهنگی که در سال ۹۴ رخ در نقاب خاک کشید حسین رزمجو متوفی به شهر یور ۱۳۹۴ و استاد ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد و سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران بود. «انسان آرمانی» و کامل در ادبیات حماسی و عرفانی فارسی» یکی از جمله آثار اوست.

اما درگذشت پوری سلطانی کام خیلی‌ها را تلخ کرد. بانوی کتابداری که سال‌های سال در سکوت و فروتنی رشته کتابداری را بنیان گذاشت. او متولد ۱۳۱۰ و تحصیل کرده‌ی رشته‌ی ادبیات فارسی و ادبیات انگلیسی بود. از او تنها یک کتاب ترجمه باقی‌مانده و آن هم «هنر عشق ورزیدن» نوشته‌ی «اریک فروم» است که از پر فروش‌ترین کتاب‌های بازار کتاب ایران بوده و هست؛ اما اهمیت پوری سلطانی بیش از هر چیز به فعالیت‌های خستگی‌ناپذیر او در زمینه‌ی کتابداری بود. پوری سلطانی عاشق کتاب و کتابداری بود و تمام عمر پرمایه‌ی خود را وقف این حوزه کرد تا سرانجام در آبان ماه ۱۳۹۴ چشم از جهان فروبست.

محمود طلوعی متولد ۱۳۰۹ و متوفی به سال ۱۳۹۴، نماینده‌ی مردم میانه در سال ۱۳۵۰ در بیست و سومین دوره‌ی مجلس شورای ملی، روزنامه‌نگار، نویسنده، مترجم و تاریخ‌نگار چیره‌دستی که کتاب‌هایی را نیز به رشته‌ی تحریر درآورده است دیگر چهره‌ای بود که درگذشت. از جمله‌ی این آثار می‌توان به: «ناگفته‌ها از روزگار پهلوی‌ها» و مصدق در پیشگاه تاریخ پدر و پسر اشاره کرد.

شهریار عدل نویسنده‌ی کتاب «تهران پایتخت دو بیست‌ساله» اما در خردادماه ۱۳۹۴ در پاریس درگذشت. «شهریار عدل» متولد ۱۳۲۲ در تهران بود و فارغ‌التحصیل رشته‌های هنر و باستان‌شناسی و تاریخ. او کسی بود که چند اثر از آثار باستانی ایران را به ثبت جهانی رساند.

درگذشت حسین قندی، روزنامه‌نگاری که لقب «سلطان تیتیر» گرفته بود نیز یکی از اتفاقات سال ۹۴ بود. او دانش‌آموخته‌ی روزنامه‌نگاری و مدیریت بین‌الملل بود و سال‌ها به تهیه‌ی خبر برای روزنامه‌هایی چون «آبرار»، «جامعه»، «کیهان» و بسیاری دیگر مشغول بود. او در حوزه‌ی نگارش کتاب نیز فعالیت داشت و «تخیل در روزنامه‌نگاری» یکی از تألیفات او در این حوزه است.

«همان‌اطق» استادیپیش از انقلاب رشته‌ی تاریخ در دانشگاه تهران و مدرس پژوهش‌های ایران‌شناسی دانشگاه سوربن فرانسه متولد ۱۳۱۳ در ارومیه هم درگذشت. او آثار بسیاری را تألیف کرد و بسیاری دیگر را به فارسی ترجمه کرد. «از ماست که بر ماست» (مجموعه مقالات تاریخی)، «مصیبت و بابا و بلاي حکومت» از تألیف‌های اوست. او در سال ۱۳۹۴ هجری شمسی در روستایی در حومه‌ی پاریس ندای دعوت مرگ را لبیک گفت.

ابوالحسن نجفی، زبان‌شناس و ادیب و مترجم نامدار روزگار ما نیز سال گذشته رخ در نقاب خاک کشید. او از پیشکسوتان چیره‌دست ویراستاری و ترجمه در ادبیات و زبان فارسی به حساب می‌آید. «غلط ننویسیم» و «فرهنگ فارسی عامیانه» از تألیفات اوست، حال آنکه در ترجمه با ترجمه‌ی آثاری چون: «شنبه و یکشنبه کنار دریا» نوشته روبر مرل، «شیطان و خدا» اثر ژان پل سارتر، «خانواده تیبو» شاهکار رژه مارتن دوگار و ... توانست نامی جاودانه از خود در ادبیات این مریزوبوم به‌جای بگذارد. او بهمن‌ماه ۱۳۹۴ در بیمارستان «مهر» تهران دار فانی را وداع گفت.

مسعود کیمیایگر، حسین علی‌متین‌رضا، کاظم متولی، ماشاالله محمدی روحی، احمد قاضی‌مه‌آبادی، فاطمه علاقه، علی‌بابا عسکری، امیرحسین خسرو شاکری، مجید رهنما، گیتی دیهیم، منیر شاخساری شرافت و حسن ملکی از دیگر چهره‌های فرهنگی بودند که در سال ۹۴ درگذشتند

روایت زندگی سرداران دفاع مقدس در قالب کمیک استریپ

تانسِل جدید بیشتر و بهتر با قهرمانان و اسطوره‌های دفاع و مقاومت آشنا شوند. علاوه بر این قرار است دو نشست تخصصی در حوزه کودکان و نوجوان با موضوع دفاع مقدس هم در نمایشگاه برگزار شود. در این نشست‌ها «که روز، یکشنبه ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۵ از ساعت ۱۶ در سرای اهل قلم کودک و با حضور جواد محقق، مهدی کاموس و زهرا زواریان برگزار می‌شود وضعیت سیاست‌گذاری نشر در ادبیات کودک و نوجوان دفاع مقدس» و «مؤلفه‌های اثربخشی ادبیات دفاع مقدس در حوزه کودک و نوجوان» بررسی خواهد شد.

در نمایشگاه کتاب امسال شاهد کتاب‌های بسیاری با موضوع دفاع مقدس هستیم. کتاب‌هایی که هر کدام به وجهی از هزاران وجوه جنگ و فداکاری رزمندگان می‌پردازد اما سازمان هنری و ادبیات دفاع مقدس در اقدامی جالب دو عنوان کتاب در قالب کمیک استریپ از زندگی نامه شهید صیاد شیرازی و شهید بروجردی منتشر کرده است. این کتاب‌ها که با قلم حسین اجاقی برای گروه سنی نوجوان تهیه شده اند سعی دارند به کمک تصویر / داستان بخش‌هایی از زندگی این سرداران بزرگ هشت سال دفاع مقدس را برای نوجوان ایرانی بازسازی کنند

دست پر نشر شاهد برای نمایشگاه کتاب

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سال‌های گذشته زمینه را برای اجرایی کردن اهداف مزبور فراهم سازد. از سوی دیگر تاکنون با مشارکت مؤسسات انتشاراتی خارج از کشور ۴۷ عنوان از کتاب‌های این انتشارات به زبان‌های خارجی ترجمه و در کشورهای مقصد عرضه شده است. همچنین ۱۲۵ عنوان از کتاب‌های این انتشارات در جشنواره‌های مختلف داخل ایران برگزیده شده و با شایسته تقدیر شناخته شده‌اند و در مجموع نزدیک به یک دهه، نشر شاهد در میان ناشرین فرهنگ ایرانی حوزه دفاع مقدس و ادبیات پایداری، عنوان ناشر نمونه یا برگزیده را از آن خود کرده است.

خاطره، یادنامه، داستان، زندگینامه داستانی، رمان، پژوهش، شعر منتشر کرده و در تداوم حضور مؤثر در

۴۸ اثر چاپ اولی و ۱۲ کتاب پر مخاطب و تجدید چاپی فهرست پروپیمان نشر شاهد برای نمایشگاه کتاب است. ناشری که علاوه بر عرضه کتاب نشست تخصصی بررسی و آسیب‌شناسی نشر کتاب در حوزه ایثار و شهادت را هم برگزار می‌کند. آیین رونمایی از شش عنوان کتاب تازه نشر شاهد و قرعه‌کشی و اهدای جوایز برندگان مسابقه کتاب‌خوانی از دیگر برنامه‌هایی است که این موسسه انتشاراتی در نمایشگاه بیست و نهم آن را اجرا خواهد کند. نشر شاهد توانسته است تاکنون ۱۳۴۸ عنوان کتاب برای گروه‌های سنی کودک، نوجوان، جوان و بزرگسال در قالب‌های مستند، مستند پژوهشی، زندگینامه،

داستانی برای بچه‌ها

آثاری از تری جونز با ترجمه امیرمهدی حقیقت در بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عرضه می‌شود. تری جونز نویسنده، کم‌دین و فیلم‌ساز اهل ولز است. مجموعه سه جلدی «قصه‌های خوشحال» او با عنوان «به ماه دست زن»، «چرا پرنده‌ها صبح به صبح آواز می‌خوانند» و «دماغ‌کوفته» از سوی نشر چکه منتشر و در بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران ارائه شده است. در معرفی این مجموعه عنوان شده است: مجموعه سه جلدی کتاب‌های «قصه‌های خوشحال»، داستان‌هایی کوتاه برای گروه سنی ۷ تا ۱۰ ساله است. جذابیت این داستان‌ها در نوع نگاه نویسنده به دنیای نوجوانان و همچنین تسلط و شناخت درست‌تری جونز از افسانه‌های قدیمی است. «قصه‌های خوشحال» در نگاه اول قصه‌هایی کلاسیک و حتی رمزی هستند، اما به محض خوانش آن‌ها وارد دنیایی کاملاً شخصی و خیالی خواهید شد.

ترجمه لیلی گلستان با طرح جلد کیارستمی

لیلی گلستان چاپ تازه‌ای از کتاب «گزارش یک مرگ» نوشته گابریل گارسیا مارکز روانه نمایشگاه کتاب کرده است. کتابی که عباس کیارستمی طراحی جلد آن را بر عهده داشته است. کیارستمی برای جلد این کتاب از مجموعه عکس‌های «درهای بی کلید» خود یک عکس را انتخاب کرده و آن را به عنوان روی جلد کتاب طراحی کرده است. گلستان این کتاب را از زبان فرانسه به فارسی بازگردانده و نخستین بار آن را از سوی نشر ماهی روانه بازار نشر کرده بود اما حالا نشر مرکز چاپ تازه‌آن را در نمایشگاه کتاب عرضه می‌کند. اخیراً نشر ثالث کتاب «تیغ و تاروپود» لیلی گلستان را منتشر کرده است. همچنین علاوه بر «گزارش یک مرگ»، کتاب‌های «شش یادداشت برای هزاره بعدی»، «بوی درخت گویا»، «بیگانه»، «نیچه»، «محاکمه سقراط» و «در باره رنگ‌ها» با ترجمه لیلی گلستان در غرفه نشر مرکز در نمایشگاه کتاب عرضه می‌شوند.

«ماهی سیاه» به روایت نویسنده ایتالیایی

غلامرضا امامی مترجم کشورمان با «ماهی سیاه» به نمایشگاه کتاب آمده است. کتابی نوشته لیو لیونی نویسنده و تصویرگر ایتالیایی که برای کودکان خلق شده و جوایز جهانی بسیاری را به دست آورده است. حالا انتشارات به نگار این کتاب را با ترجمه امامی روانه نمایشگاه کتاب کرده است. کتابی که امامی در مقدمه‌اش سعی کرده به زندگی و ارزش‌های هنری و انسانی کارهای لیونی بپردازد و مخاطب را با این نویسنده بزرگ بیشتر آشنا کند. امامی ترجمه این کتاب را به توران میرهادی و نوش آفرین انصاری تقدیم کرده است. «آبی کوچولو، زرد کوچولو»، «سال پرکار»، «مال من»، «تخم مرغ عجیب» و «سفر کک‌ومک» از دیگر آثار ترجمه شده این نویسنده توسط ابن مترجم هستند.

نمایشگاه کتاب تهران؛ آشنای خاطره ساز

و حیدر قاسمی اپر داختن به فرهنگ ایرانی و جهان فرهنگی ایران در این یادداشت ها نه از سر احساس های نوشتار لژیک است و نه گفتن در مقام حسرت و حیرت که وای چه بوده ایم و عجب چه کرده ایم، بلکه داستان این است که ایرانی هستیم، یعنی بوده ایم، هستیم و خواهیم بود. نمایشگاه کتاب تهران فرصتی است تا بتوان اندیشید که مفهوم این فرهنگ ایرانی را چگونه می توان دوباره یادآوری کرد و از مرجع درستی آن را قرائت کرد. من معتمد وقتی ما از ایران و ایرانی و فرهنگ ایران سخن می گویم داریم از یک آشنایی سخن به میان می آوریم که در کار خاطره سازی در طول زندگی من و بسیاری دیگر پیش از من و پس از من بوده است، آن هم هرگاه در قالب کسی و جایی...

این آشنای خاطره ساز از مزه لایه های مرحوم مادر بزرگ برای من شروع شده تا شعر حمومک مورچه داره که خانوم جان (مادر بزرگ مادر) یادمان دادند تا بازی های کودکی مثل الک دولک و هفت سنگ و تا تماشای تعزیه در میدان و تا روزگاری که نگاه جوانی با طره مویی گره خورده و حافظ شده است درد آشنای شوق عاشقی و جوانی و تا آن زمان که اشتیاق به اصلاح سر از سعدی و فردوسی بر کرده و تا آن زمان که گمشده بشر، حکمت، خود را از مثنوی معنوی نمایان ساخته است. و البته باید به این ها حشر و نشر با میدان نقش جهان و مسجد جامع اصفهان و مسجد شاه بازار تهران و ارگ بم و ارگ کریم خان و بازار شیراز و مسجد گوهرشاد خاتون و بازار تبریز و... بسیار کسان و جاهای دیگر را اضافه کرد.

برای طولانی نشدن نوشته از نام کسان بسیاری چون علامه دهخدا و مجتبی مینوی و فروزان فر و احمد بیرشک و... صرف نظر می کنم.

اما این مصادیق و بسیار چیزها مثل طعم و عطر غذا و رنگ و آهنگ موسیقی و... چه ارتباطی دارند با نمایشگاه کتاب تهران. موضوع این است که این آشنای خاطره ساز که در صورت کسان و حال مکان و طعم و رنگ و رنگ رخ نموده اند امکان ملاقات بوده اند، امکان ملاقات با اهل یک خانواده با مقیاس ها، سلاقی و اشکال گوناگون که حکایت از روح واحدی به نام فرهنگ ایران دارند، نمایشگاه کتاب تهران هم یک امکان ملاقات است، امکان ملاقاتی با همین مصادیق و همین هم خانواده ها که روایت گر فرهنگ ایران و جهان فرهنگی ایران هستند. در واقع نمایشگاه کتاب تهران یک بنگاه نیست، قصه است و قصه ها دارد، قصه نشر فرهنگ ایران.

وزارت فرهنگ و امور اسلامی ایران

THE 29TH TEHRAN INTERNATIONAL BOOK FAIR SHAHR-E AFTAB TRADE FAIR

نمونه چاپخانه محلی

نمایشگاه بین المللی کتاب تهران
نمایشگاه بین المللی کتاب تهران
نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

مکان: نمایشگاه بین المللی کتاب تهران
زمان: ۱۵ آبان تا ۲۵ آبان ۱۳۹۵

شمال

